

Szerkesztőség: Kládóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Sürgönyek: Közlöny, Arad —: Az Arad Nyomda vállalat tulajdonságát adása és rotációs nyomása. Mecselelők naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 840, félre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre hivatva 50 Lej feljebb. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucarestben 50 ban feljebb.) Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 261. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szombat, 1933. november 18

A hitel bástyái

Dinu Bratianu, az új pénzügyminiszter, miniszteriuma átvétele pillanatában olyan kijelentést tett elődjének, Costachescunak, amely fölött elsiklani a krónikásnak nem lehet. Hosszu esztendő után először hallunk a felelős pénzügyminiszter szájából olyan beszédet, amely nem törekszik a hitelélet megnehezítésére, hanem egyenesen arra mutat rá, hogy a gazdasági krízis megoldása elképzelhetetlen a hitelélet újjáélesztése és a kapitalista rendszer meglazult kereteinek teljes visszaállítása nélkül. Dinu Bratianu kijelentése után egy nappal Anghelescu, a Banca Nationala kormányzója, a hitelezők és bankbetétesek reprezentánsainak, akik előtte deputative jelentek meg, azt magyarázza, hogy teljes mértékben védelmezi a hitelezők érdekeit és nagy erőfeszítésekkel igyekezett eddig is a romániai hitelkérdésben segíteni.

Dinu Bratianu és Anghelescu kétszer huszonnégy órán belül olyan deklarációkat tettek tehát, amely a kapitalista rendszer további tekintélyének és rendszerének klasszikus kiépítését célozzák. Azok a törekvések, amelyeknek megvalósulása e kijelentések nyomán várható, a liberális rendszer alatt régóta várt célokat tüzték ki. A pénzügyminiszter olyan időben vette át tárcáját, amikor guzsbakötött bankok, kihült gyárak és az ipari és kereskedelmi élet majdnem minden lefojtott és leplombált vér-ere az ország gazdasági életét a stagnálás bágyadt atmoszférájába sodorták. Az utóbbi esztendőben visszafejlődést, a bankélet megbénulását, az ipari élet sorvadását figyelhetjük és a gazdasági élet gyászos leromlásába, hivatalos helyről, egyetlen egy nemesebb, lendületteljesebb, életrevalóbb koncepció fényugara sem világított be.

Az első hang Bratianu Dinu, amely talán reményt önt az ország gazdasági életének minden ágazatába s már most csak az a kérdés, hogy mik azok az eszközök, amelyekkel a pénzügyminiszter koncepcióját erélyes kézzel végre fogja hajtani s csakugyan beváltja azt a tézist, hogy az állam fenntartó pillérje nem egyedül az államkasszába befolyó jövedelem.

Werner Sombart, a németek nagy közgazdászja mondja a kapitalizmusról írt könyvében, hogy a kapitalizmus hajtóereje nem mindig az effektív készpénz, hanem nagyon gyakran az iniciativa, amely sokszor oly tökéletes, hogy magát a pénzt is helyettesíti. Dinu Bratianu iniciatívája már majdnem pénzt jelent. De ha ennek az iniciatívának nincsen még vásárló ereje, reményt adó lendülete van. Az ország gazdasági életének egyik legfőbb fókuszára, a Zsilvölgyére gondolunk ebben a pillanatban. A lezajlott évek tarlóján talán nem volt ennek az országnak gazdaságilag sikeresebb és némább területe, mint éppen a Zsilvidék. Virágzó bányavárosok uccasorai fölé éveken át nem hullott az áldó pernye és korom, amely a bányavidékek tavaszi záporát jelenti.

Werner Sombarttól Bratianu Dinuig a közgazdasági koncepciók ezerféle divergens elképzelése létezik teóriában: de abban nyugodt lélekkel megegyezhetnek, hogy vannak elvek, amiknek gazdasági érvénye örökéletű és nélkülük nem épülhet fel életképes gazdasági rendszer. Ilyen elv az, hogy az adósnak egyszer csak rendeznie kell kötelezettségeit, ha nem ma, hát holnap és ilyen elv az is, hogy csakis a fizető adósok ezreire és százazreire emelkedhetnek fel a hitelélet álompalotájának legmasszívabb pillérei. Az az ország, amelynek lakói ismerik és gyakorolják a gazdasági

Összehívják Rómába a négyhatalmakat

Kedre jóslják a francia kormány bukását. — Élénk reflexiók a titokzatos német—lengyel tárgyalások körül

Visszacsalogatják Genfbe Németországot

Párisból jelentik: Kedre kormánybukás várható Franciaországban. A Sarraut-kormány bukását a takarékosági javaslat idézi elő, amelyet minden párt ellenszenvvel fogad. A pénzügyi bizottságban legszívesebben visszavetették volna a javaslatot, amely szigorú takarékosági intézkedéseket tartalmaz. A szociálista párt már közölte, hogy a Kamarában a javaslat ellen kell szavazniok. Sarraut mereven ragaszkodik javaslatához, amelyet még a kormány bukásának esélye ellenére is fenntart, sőt módosítani sem engedi.

A londoni Daily Telegraph híradása szerint Anglia feltétlenül szükségesnek tartja a négyhatalmi konferencia összehívását. Az angol politikai legalkalmasabb, miután Mussolini nem távozik el Olaszországból és Hitler szívesebben megy Rómába, mint Genbe.

A világsajtó élénken kommentálja a lengyel—német tárgyalásokat.

A francia külügyminiszterium a tanácskozással kapcsolatban rövid hivatalos jelentést adott ki, amelyben hangsúlyozza, hogy a francia kormány már előre tudott a meginduló tárgyalásokról.

A párisi lengyel követ szerdán már részletesen tájékoztatta a francia kormányt a berlini megbeszélések lényegéről

és a francia kormány csak azért nem foglalt állást a kérdésben, mert a Berlinben létrejött német—lengyel megegyezés beleillik Franciaország keleti politikájába. A Le Temps szerint, ha közelebbről megvizsgáljuk a német—lengyel közeledést, akkor azt a francia külpolitika síke reként kell elkönyvelni. A lengyel—orosz köze-

ledés, a kisantant szovjetorientációja, valamint a francia iniciatívára Titulescu által előkészített balkáni blokk

az izoláltság veszélyével fenyegették Németországot, amely most végül is elhatározta magát, hogy engedelmeyeket tesz és közeledést keres Lengyelországhoz.

Általános feltűnést kelteit népszövetségi körökben az a hír, hogy Sir John Simon és Paul Boncour Genfbe utaznak. Általában azt hiszik, hogy az angol külügyminiszter Macdonald tegnapi nyilatkozata értelmében

javaslatot tesz a négyhatalmi paktum rendelkezésének értelmében olyan intézkedések életbeléptetésére, amelyek Németország részére lehetővé teszik a leszerelési tárgyalásokon való részvételt.

PÉNZÜGYMINISZTERI VÉDŐBESZÉD AZ ADÓFIZETŐK ÉRDEKÉBEN

A gazdasági kormányérfiak egybehangzó megnyilatkozásai az ipar, a kereskedelem és a hitelélet felkarolása érdekében

Bucurestiből telefonálja az Aradi Közlöny tudósítója: Dinu Bratianu pénzügyminiszter felhívást intézett az ország valamennyi pénzügyi tisztviselőjéhez, amelyben rámutat arra, hogy felhívása a legkisebb alkalmazottól a legmagasabbrangúig, a legfiatalabbtól a legidősebbig mindenkire szól. A pénzügyminiszter felhívja a pénzügyi tisztviselői kart, hogy odaadó munkát végezzen és azt fejtse ki, hogy a mai súlyos időkben tekintettel kell lenni a pénzügyi szolgálat terén az adófizetők helyzetére is. Az állam érdekeit összhangba kell hozni az adófizetők helyzetével és hangsúlyozza, hogy a pénzügyi szolgálatban a jog és igazság elvének kell uralomra jutni. Ez a két elv mindenkitől a törvények betartását és a köteleességteljesítés maximumát követeli, a mulasztók ellen teljes szigorral járnak el.

életnek ezt az elemi erkölcsi szabályát, nemcsak belterületén növel növekvő vállalkozási kedvet, de bevonzza, becsábítja az életet jelentő külföldi tőkét is, amely termékenyítő és értéktérő módon vesz részt a nemzetgazdaság beléletében.

Dinu Bratianu konstruktív elképzelését

A Kereskedelmi és Iparkamarák Uniója ma délelőtti ülést tartott, amelyen Osiceanu elnökölt és amelyen Asen Ipar és kereskedelemügyi alminiszter is résztvett, aki felszólalásában kimentette miniszterét a távolmaradásért, hangsúlyozta, hogy

az új kormányzat tudatában van a kereskedelem és ipar súlyos helyzetének és minden igyekezettel azon lesz, hogy intézkedéseivel ezt a helyzetet enyhítse. Vissza kell adni a kereskedelem és ipar szabadságát, megszüntetve azokat a korlátozásokat, amelyek gátolják a két fontos államalkotó faktor szabad mozgását. A kereskedelem ellenőrzésénél be kell vezetni a jóhiszeműséget.

Végezetül arra kérte a kereskedelmi és ipari szakképviselőket, hogy minden sérel-

csak elismeréssel lehet fogadni. Zengjenek fel újra a szirénák, táruljon fel újra a föld méhe, legyen újra életerős, vidám keringés a bankok pénztáraiban és kerüljön a régi pénzügyi rend ismét arra a piedesztálra, ahonnan az utolsó évek destruktív intézkedései meddő módon lesodorták.

Figyelem!

Holnap, vasárnap délután
a Zsidó Jótékony Nőegylet teadélutánja
a Kereskedelmi Testület termében (Általános Takarékpénztár épülete)

mükkel, panaszzal és óhajjal egyenesen a kormányzathoz forduljanak.

Bucurestiben pénteken este várták Maniu Gyula érkezését. Ugyanekkor azonban Vaida Kolozsvárra készül, úgy hogy aligha találkozhatnak a két politikus. Titulescu még mindig lázas, szobáját nem hagyhatja el.

Vaida lakásán ma a nemzeti-parasztpárt elnöki tanácsa ülést tartott, amelyen véglegesen megszövegezték a párt választási manifestumát.

A belügyminisztérium tegnap elkoboztatta a Maniu-csoport kolozsvári lapjának, a „Romania Noua”-nak legutóbbi számait és a lapot 15 napra betiltotta. Boila Zachariás, a lap főszerkesztője, ma a Maniu belügyi államtitkárnál tiltakozott a betiltás ellen, amely nyilván Maniu beszédének részletes közlése miatt történt.

Egyes bucaresti-i jelentések szerint

a kormány már a legközelebbi jövőben felosztatja a szélsőséges alakulatokat. Így tehát nemcsak a szász hitlerista szervezetek, de a yagárda és a Cuza-párt felosztatására is sor kerül.

A szélsőjobboldali sajtó betiltása is — hír szerint — küszöbön áll. Ugyanezek a hírek számolnak be arról is, hogy a kormány a szász néptanács tagjait megfosztja mandátumuktól. A szász néptanácsba tudvalevőleg túlnyomó részben hitleristákat választottak.

A kormány

első városi tanács-felosztatása

A miniszterelnökségen serényen dolgoznak a képviselői listák összeállításán. Egyébként ma

felosztatták a II. kerületi városi tanácsot, Dobrescu főpolgármester helyzete még bizonytalan,

ugy lehet, helyén marad. Ma egyébként kihallgatáson jelent meg Ducánál.

A hamis játékos

Irta: CHARLES HOPE

Gairdner Francis megállt a perronon és idegesen nézett körül. A kisvárosi pályaudvar a reggeli vonatnál csaknem néptelen volt. A kijáratnál ott állt az unokaöccse, Harris William és közömbös arccal nézte, amint Gairdner hordár hiányában maga cipelte a kijárat felé a nehéz utitáskáját. Amikor odaért hozzá, hirtelen üdvözölte:

— Jó reggelt, Francis.

— Jó reggelt, Willy.

Kezet fogtak és együtt indultak el a pályaudvar előtt várakozó rozoga Ford-kocsi felé. Az öreg sófőrdő udvariasan levette a sapkáját és felrakta maga mellé Francis táskáját. Elindultak.

A két férfi kölcsönösen érezte a helyzet nyomasztó voltát.

Mindketten érezték, tudták, hogy mit kellene kérdezni és arra csak mi lehetne a felelet, de mindketten fáztak a témától. Végre is Francis kezdte:

— Hogy is történt? ... Valami baleset okozta a halálát? Hiszen szegény Zsuzsa néni nem volt még olyan öreg, hogy ilyen hirtelen haláltól lehetett volna tartani? ...

Az unokaöccse kivette a szájából a pipáját, mogorván maga elé bámult s kis szünet után felelt:

— Mondjuk, ha úgy tetszik, hogy baleset volt... Amnyit mondhatok, hogy hirtelen halt meg. Nem szenvedett.

Francis elhalványult és alig tudta titkolni lázas izgatottságát. Nem tudta, hogy a kérdészködet hogy folytassa. Kis szünet után rekedt hangon kérdezte:

— Sokára az elutazásom után következett be a katasztrófa?

— Nem... De hiszen tudod — felelte Willy és gnyvosan nézett rá.

Ebben a percben az autó megállt. Francis meglepetten kérdezte:

— Hát nem hozzátok megyünk?

Dr. Groza János, Aradmegye prefektusa átvette hivatalát

Holnap, vagy holnapután benyújtja a kormánypárt jelölőlistáját. Lista-vezető Marcus Mihály. — A prefektus meglegedését fejezte ki a rendőrség működése felett —

A megyei prefekturán megélelénkült az élet. A közelgő választások már előrevetik árryékukat és Groza János dr. megyei prefektus naphosszanta fogadja a liberális-párt régi híveit, míg a váratlanul megszorodott új híveket Vulpe József pártfőtthár energikus rostája fogadja a prefektus kabinetfőnökség irodájában. Hír szerint a parlamenti választások lezajlásáig Vulpe főttthár a megyei prefektus mellett a közigazgatási organizáció átszervezésének nagy és felelősségteljes munkáját végzi be, hogy azután elfoglalja végleges pozícióját, amelynek természetét mindaddig hivatalos titokként kezelik.

Ugyanígyen titok még ezidőszerint az a lista is, amelyet a nemzeti-liberális-párt Aradmegyében állít fel a decemberi parlamenti választásokra. Alkalmunk volt a jelölésekről beszélni egy beavatott aradi liberális politikussal, aki a következőket közölte:

— Érthető, hogy a pártvezetőség ma még hétpécsetes titokként kezeli a kormánylista névsorát, amelynek vezetőhelyén természetesen Marcus Mihály dr. megyei pártelnök, volt prefektus neve szerepel. Ma mindenki érdekre hivatkozik, amiket az elmúlt ötévi ellenzéki működésünk alatt szerzett és nehéz lenne valamennyi igényt úgy elégiteni ki, ahogyan és amilyen mennyiségben jelentkeznek.

— Könnyen lehetséges, hogy már holnap, holnapután letesszük a kormánypárt jelölőlistáját a törvényeseken, amint a parlament felosztatásának királyi dekretuma hivatalosan is megjelenik a Monitorul Oficialban. A lista-ve-

zető Marcus Mihály dr. elnökön kívül tudomás szerint Manolescu bucaresti-i professzor és Cotiu Romulus dr. aradi ügyvéd szerepelnek az első helyeken. Tekintettel arra, hogy a listán kilenc képviselő és három szenátori hely van, bizonyosra vehető, hogy legalább nyolc képviselőnk és két szenátorunk kerül be Aradmegyéből a parlamentbe, míg egy képviselői helyet esetleg a Magyar Párt önálló listája, vagy a nemzeti-parasztpárt biztosít magának. Ami népkisebbségi jelöltünk személyét illeti, — mondotta bavatott informátorunk — minden valószínűség szerint a kisebbségi helyen Hefti Ilogováci gazdálkodót fogjuk egyedül jelölni, mert népszerűsége komoly szavazatmenyiséget ígér a lista számára a szavazáson.

A megyei prefektus egyébként ma hivatalosan is átvette a megyei közigazgatás központi hivatalait. Dr. Groza Jánost a távozó dr. Lázár Ágoston megyei exprefektus fogadta és rövid beszédben üdvözölte, amire a szokásos formalitások keretében Groza dr. válaszolt. Utána bemutatatták számára a hivatalfőnököket, majd az új prefektus a régi kíséretében végiglátogatta a hivatalokat. Ezután Groza dr. Moga dr. rendőrkezesztort és Pop Viktor postafőnököt kérte magához, akiket szívélyesen üdvözölt, majd adminisztrációs természetű kérdésekről folytatott velük bizalmas megbeszéléseket. A prefektus meglegedését fejezte ki úgy dr. Moga Romulus rendőrkezesztort, mint Iancu Traian rendőrigazgató előtt a rendőrség organizációja és működése felett.

Willy élesen a szemé közé nézett s így szólt:

— Zsuzsa néni félt egyedül maradni, a miután elutaztál. Így ide költöztünk. Van itt elég hely.

Francis nem mert tovább kérdezősködni. Bementek a házba. Amint a nagynénje hálószobájába értek, Willy így szólt:

— Látod, semmit se moztítottunk el a helyéről. Még a zongoráját se nyitotta ki senki se a halála óta. Különbben amióta szegény Zsuzsa néni meghalt, nincs is, aki játszik rajta, na te nem vagy itthon.

Francis mintegy megbüvölten nézte a zongorát...

Nagy meglepetések érték Gairdner Francis, amikor a néne halála híre hazajött. Előre kieszelt, hogy milyen ürüggyel utazhat el. Már nem tudta elviselni, hogy a nényétől kell minden sillinget kérnie, ha a kártyán veszít, vagy vidám cimborákkal akar görbe estét rendezni. Elzúllott atyja hajlamai kerekedtek fel benne. Elhatározta, hogy elteszi az öreg asszonyt láb alól, mert tudta, hogy végrendeletében vagyona nagyobbik felét reá hagyta és a Harris-családnak, akik nem tudtak neki úgy hizelegni, mint Francis, aki vele lakott, keveset hagyott. Mérnöki tudását eddig nem értékesítette, mert kicsapongó életmódja miatt sehol sem volt maradása. Most egy kis pokolgépet készített és úgy helyezte el a nagynénje zongorájába, hogy ha az öreg asszony kedves dalát, a Hoffmann-meséi „Barcarolá”-ját játsza, a kis kalapács elsüti a pokolgépet s az nemcsak a zongorát és Zsuzsa nénit, de az egész szobát szétveti, úgy, hogy a robbanás okát nem is lehet megállapítani.

Amint a pokolgép el volt helyezve, Francis a már előre bementott ürüggyel Londonba utazott. Nem akart a robbanás percében otthon lenni, nehogy gyanuba keveredjék.

Amikor most meglátta, hogy sem a szobának, sem a zongorának nincs baja, az unokaöccse pedig titkolózik, dermesztő rémület fogta el.

Willy, aki közben egy szomszéd szobában

rakogtatott, visszajött a fogadószobába s így szólt:

— Zsuzsa néni a halála előtt azt az utolsó kívánságát fejezte ki, hogyha te hazajössz, játszd el Hoffmann meséi „Barcarolá”-ját. Azt mondta, hogy az ő szelleme itt él közöttünk és gyönyörködni fog a zenében.

Francis megdöbbenve fordult Willy felé, de ez hidegen folytatta:

— Ez volt nénéd utolsó kívánsága! Uj le a zongorához és játszd el a Barcarolát! — és megragadva Francis karját, a zongora felé tolt.

— Nem... nem... — szabadkozott Francis rémülten. — Majd holnap, most még nagyon izgatott vagyok.

— Most fogsz játszani! — felelte Willy kemény hangon és sokkal erősebb lévén, lenyomta Francis a zongoraszékre, kinyitotta a zongorát és erővel ismételte:

— Nem tagadhatod meg nénéd utolsó óhajának teljesítését.

Francis homlokán hideg verejték gyöngyözött végig. A keze remegett. Érezte, hogy ha nem játszik azonnal, magára tereli a gyanút. Elkezdte a Barcarolát játszani, de kétségbeesetten vigyázott, hogy a középső oktáv fész-hangját megszólaltató billentyűt ne érintse meg. Ennek a következménye természetesen az volt, hogy hamisan volt kénytelen játszani.

Willy rászólt:

— Mit játszol te?... Hiszen itt fész van! Egészen hamis hangokat fogsz.

Rémülten látta, hogy Willy odaugrik a zongorához és rácsap a rettegett fekete billentyűre. Francis önkéntelenül felordított rémületében és hátratántorodott... Mos jön a robbanás...

Willy visszalépett a zongorától és kemény hangon így szólt:

— Gazember, nem számítottál arra, hogy az elutazásod után a zongorahangoló jön. Ő fedezte fel és vette ki a pokolgépet... Nem robbanhatott fel, de mégis te gyilkoltad meg szegény, jó nénédet, mert amikor megtudta a gázságot, szívvelhűdést kapott. Csak annyi ideig tért vissza eszméltre, hogy kitagadhatott téged.

Súlyos ítélettel sújtották egy betiltott kolozsvári napilap inspekciós szerkesztőjét

Félévi fogház — egy nyomdahiba miatt.

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári törvényszék ma foglalkozott a Kolozsváron megjelent „Mai Világ” című napilap május tizediki számának egyik kis közleményével, amelyben a lap bejelentette, hogy az egyesülés ünnepe miatt a lap másnap nem jelenhetik meg. A közleménybe azonban kétértelmű szó csuszott bele, ezért eljárás indult meg a lap ellen, amit a hatóságok be is tiltottak, a gondatlanul eljáró szerkesztőségi tagot pedig a vádlottak padjára ültették.

Az ügyet Dragosan bírő tárgyalta, aki elutasította a vádlott hírlapíró, Erdélyi Kálmán kérelmét a bizonyítási eljárás kiterjesztésére vonatkozólag. Erdélyi ugyanis azt mondta, hogy „az ilyen közleményeket a nyomda automatikusan szokta közzétenni”. A bíróság nem fogadta el a védekezést és anélkül, hogy ítékezésre visszavonult volna.

Két évi fogházra kélte Erdélyit, azzal az indoklással, hogy az inspekciós szerkesztő még azért a közleményért is felel, amit a nyomda előzetes bemutatás nélkül jelentet meg.

Az elítélt hírlapíró a súlyos ítélet ellen felebbezt jelentett be.

Aradi urileány kommunista agitációja a cluji egyetemen

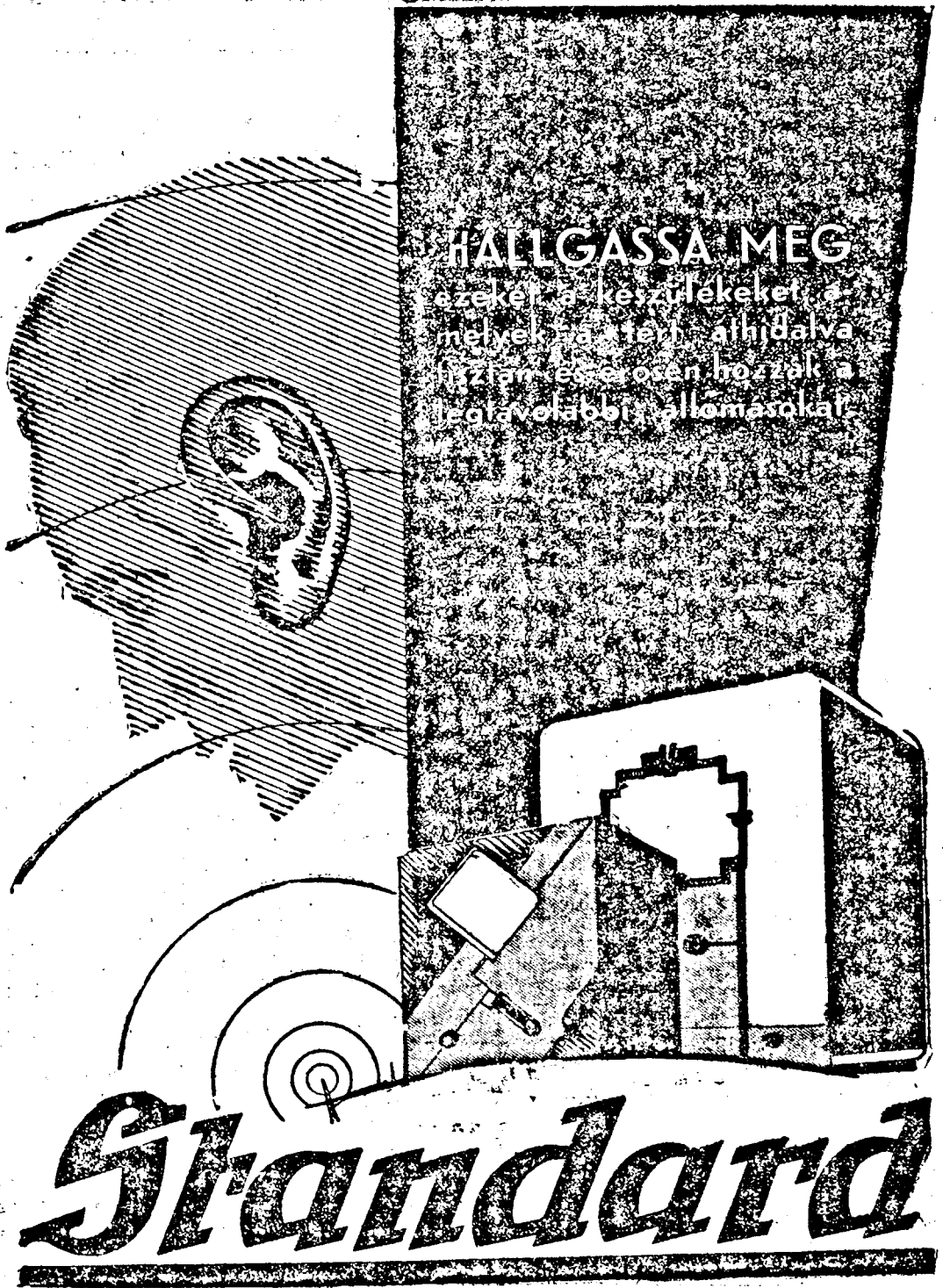
Harminc napi vizsgálatot rendeltek el a 18 éves Róth Ibolyka ellen — A fiatal leány konokul hallgat

Kolozsvárról jelentik: Egy aradi kereskedő 18 éves leányát őrizetbe vette a kolozsvári sziguranca, mert rajtakapták, amint az egyetem aulájában kommunista röpiratokat osztogatott. Róth Ibolyka, Róth József aradi kereskedő leánya, miután középiskolai tanulmányait Aradon jeles osztályzattal elvégezte, a kolozsvári egyetemre ment. Az elmúlt hét elején utazott Erdély fővárosába és beiratkozott a jogi fakultásra. Az egyetem portása egyszer arra lett figyelmes, hogy a fiatal leány az egyetem bejáratánál áll és minden arramenő diáknak vagy diáklánynak kis cédulát nyom a kezébe. Figyelni kezdte, mert gyanus volt neki Róth Ibolyka, végre is rendőrt hívott, aki a leányt előállította a rendőrségre, ahonnan a szigurancára vitték Róth Ibolykát, ahol először is megmotozták. Róth Ibolykánál nagymennyiségű kommunista röpiratokat találtak.

A 18 éves aradi leány kihallgatása során elmondotta, hogy valóban osztogatni akarta a felhívásokat, de nem volt alkalma, mert mielőtt belekezdhetett volna a röpiratok szétosztásába, máris leleplezték. A kihallgatott portás ezzel szemben esküvel bizonyítja, hogy látta, amikor Róth Ibolyka osztogatott, tehát nem csupán a szándéka volt meg, hiszen több egyetemi hallgató kezében látott az egyetem aulájában hasonló röpiratokat. A portás vallomása után ismét kihallgatták a diákleányt, aki arra a kérdésre, hogy ki bizta meg a kompromittáló iratok elhelyezésével, azt válaszolta, hogy egy idegen férfi adta át neki az iratokat. Megbizóját sohasem látta, azt sem tudja, hogy hol lehet megtalálni.

A rendőri kihallgatás nem járt eredménnyel, a leány konokul hallgatott, pedig a sziguranca tisztviselői szerint megbízója egy ismert férfi, akit a rendőrség már régen keres hasonló ügyek miatt. Róth Ibolykát ezután előállították a kolozsvári ügyészségre, ahol rövid kihallgatás után **harmincnapos vizsgálati fogságot rendeltek el.** A diákleány a határozatot megfellebbezte és a fellebbezést ma tárgyalta le a kolozsvári vádtanács, amely a harmincnapos vizsgálati fogházat jóváhagyta. Az ügyről különben nyomban értesítették a leány Aradon élő szüleit is, akik felutaztak leányukhoz.

A rendőrség nagy apparátussal folytatja az ügyben a nyomozást, mert véleménye szerint az egyetemet és környékét egy veszedelmes kommunista sejt hálózta be. A sejt tagjai között vannak diákok is, akik azután különböző ígéretekkel megvesztegetik társaikat és a diáklányokat, hogy terjesszék brosuráikat.

HALLGASSA MEG

ezeket a készülékeket, melyek a szavakat átadva tisztán és erősen hozzák a legközelebbi állomásokat.

Aradi főlerakat: SZABÓ ALBERT

Arad, Bulevardul Regina Maria 20.

STANDARD rádiók lámpák, csillárok gyári Koch Dániel műszer és
áron kaphatók nél v. Deák Ferenc-u. 2.

Javul a dollár

Roosevelt feladta árromboló valutapolitikáját --- Megnyit a szovjet-amerikai közvetlen telefonvonal

NEW-YORKBÓL jelentik: A jelek szerint Roosevelt szakított eddigi pénzügyi politikájával és feladta azt a tervét, hogy a dollár árfolyamát tovább leszorítsa. Erre mutat az a körülmény, hogy az amerikai kormány megkezdte dollárvásárlásait és erélyes intézkedésekre készül a tőkemenekülés megakadályozására. A jövőben tilos lesz külföldi értékpapírokat dollárért vásárolni.

Egyébként Roosevelt és Litvinov között ma több vitás kérdésben létre jött a megegyezés. A két államférfi így többek között megegyezett a vallás, a propaganda, valamint a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok ügyében. A Szovjet föladta eredeti álláspontját és hajlandó régi adósságok kérdését is vita tárgyává tenni, valamint az amerikai kormány egyéb kívánságait is teljesíteni. Politikai körökben úgy tudják, hogy Litvinov és Roosevelt szombatig befejezi az adósságok kérdésének megvitatását.

Itt írjuk meg, hogy Litvinov a Fehér Házban ma megnyitotta a washington—moszkvai telefonvonalat. A népbiztos Moszkvában tartózkodó feleségével és fiával beszélt. Utána

folytatta tanácskozásait Roosevelttel és beavatott helyről származó jelentések szerint, a Szovjet „de jure” elismerését még Litvinov elutazása előtt félhivatalosan közzé teszik.

Japán hivatalos körök tervezeteket dolgoztak ki, amely szerint Oroszország és Mandzsúria között demilitarizált zónát létesítenének. Sirota japán külügyminiszter és Jurenev tokiói orosz követ között erre vonatkozólag már meg is indultak a tárgyalások. A nagyfontosságú tanácskozásokat a japán külügyminiszter kezdeményezte.

CORSO -mozgó mai műsora!

A bemutató után sokan jelentették ki, hogy ilyen jó, tökéletes filmet évek óta nem láttak!

Kérdezze meg azokat, akik már megnézték!

A SZENT BŰN!

(Bridge! Moral und Liebe)
GRETE MOSHEIM — OSCAR HOMOLKA — CAMILLA HORN — J. RIEMANN — HILDE HILDEBRAND ROSA VALETTI

Orvosi kozmetikai intézet

v. Zrinyi-u. 14. Szórtelenítés diathermiával, szemlősejtápolítás, szeplősejtés, legmodernebb arckezelések. Quarzkezelés.

Elfogták Sopronban az anyagyilkos budapesti gimnázistát

Beismerte borzalmas tettet. — Moziban ült, mlalatt az egész ország rendőrsége hajszolta. — Drámai vallomás az anyagyilkosságról

A gyilkosság oka: Szemrehányást tett anyjának életmódja miatt, mire az arcul-ütötte fiát

Budapestről jelentik: Ujabb megdöbbentő részletei kerültek ma nyilvánosságra annak a megrázó, borzalmas tragédiának, amely nemcsak a magyar főváros közönségét tartja izgalomban, hanem mindenütt megrendítő erővel hatott, ahová csak eljutott a híre. A véres dráma tragikus főszereplője, a 15 éves Zemplén Dénes, dr. Zemplén Géza budapesti műgyógytanár ötödik gimnázista fia, aki az elmúlt éjszaka folyamán tejszéval agyonütötte az édesanyját. Az idegrázóan borzalmas gyilkosság titokzatos hátterében görög drámákra emlékeztető végtelen perspektívájú bűnügy körvonalai bontakoznak ki. Az anyagyilkosság bűnügyéről az alábbi részletek kerültek a mai napon nyilvánosságra:

Zemplén Dénes, a mezőtúri ciszterciatgimnázium ötödik osztályának tanulója alig kilenc napig tartózkodott Mezőtúron, ahová azért küldte az édesapja, mivel a fiu édesanyja, akitől

dr. Zemplén Géza egyetemi tanár azért vált el 12 évvel ezelőtt, mert kleptomániás volt, megkeserítette a fiatal Dénes életét és meggátolta tanulmányait.

A fiu Mezőtúron nagyon csendes, visszavonult életet élt. Egy héttel ezelőtt mandulagyulladását kapott és magas lázzal került ágyba. Hétfőn lábadozott, amikor a betegszobában levelet kapott anyjától. Az ápolónő észrevette, hogy a levelet elolvasás után apró darabokra tépte össze s az egyik vizestálba dobta bele. Másnap engedélyt kért arra, hogy sétát tessen a városban. Egyik társának elárulta, hogy Budapestre utazik. Nem volt a fiunál semmi, csak a télikabátja és egy ciszterciatdiáksapka. Zemplén Dénest nem látták azóta Mezőtúron.

Az utolsó éj az anyai háznál

A nyomozás megállapította, hogy Zemplén Dénes kedden este érkezett haza édesanyja házába. Otthon anyja és annak kedvese, egy László Arnold nevű mechanikus várta. Szerdán hosszabb beszélgetés folyt le az anya és a fiu között, majd László Arnold és a fiu folytattak le hosszabb szóváltást, amely izgatott hangú és heves volt s azzal végződött, hogy László Arnold becsapta az ajtót és eltávozott a Muskotály-uca 16-os számú házból. Délután vendég érkezett. Egy fiatal leány, aki együtt teázott az anyával és fiuval. Észrevette, hogy mindketten nagyon idegesek s a fiutól meg is kérdezte, hogy mi bántja, amire a 15 esztendő Dénes így válaszolt:

— *Látom, hogy nem érdemes élni!* Azt hiszem, nekem is jobb lenne, ha itthagynám a világot, vagy kivándorolnék... Az idegenlégóban lenne nekem a legjobb helyem...

A vendég távozása után a szomszédok hallották, hogy heves jelenetek játszódtak le

a házban, majd este 8 órakor megszólalt a rádió a Zemplén-lakásban. A rádió később elhallgatott és csütörtökön reggel ismét felhangzott a stúdió tornaórájának kezdete: „*Ki az ágyból!*” Senki sem gondolhatott semmi rosszra, tudták, hogy a fiu anyja, Heinrich Johanna minden reggel tornát végzett a rádió utasításai szerint. Zemplén Dénes reggel távozott a villából, miután előbb megfojtotta, majd fejszeccsapásokkal vagdalta szét az édesanyja koponyáját...

Zemplén Dénes csütörtökön délelőtt 10 óra tájban becsöngetett édesapja, Zemplén Géza dr. műgyógytanár lakásának ajtaján. Kiss Józsefné, a Zemplén-család régi, hűséges házvezetője nyitott ajtót és megrémülve látta, hogy a fiatal Dénes áll az ajtó előtt halálsápadt arccal s úgy imbolyog, mintha össze akarna esni.

— *Szent Isten, fiatalúr, mit keres maga itten?* — kérdezte a házvezető, majd figyelmeztette a fiut, hogy édesapját Mezőtúrról már értesítették arról, hogy megszökött a gimnáziumól.

— *Jaj, Kiss néni!* — mondta erre a fiu — *borzalmas, rémes dolog történt...*

Az anyagyilkos fiu drámai vallomása

A továbbiakban elmondotta a fiu, hogy egész szerdán nem volt egyedül az anyjával; hol vendég jött, hol pedig László Arnold tartózkodott a házban.

— *Szándékomat nem tudtam végrehajtani...* Így ment ez csütörtökön reggel háromnegyed hétig.

Ekkor ment el László Arnold, mire én hirtelen lezártam az ajtót és a következő pillanatban nekiugrottam anyám torkának...

Ja, igaz, majdnem elfelejtettem megmondani, hogy amikor az ajtót becsuktam, azonnal megindítottam a rádiót, jó hangosra, hogy ha esetleg anyám segítségért kiáltana, nehogy valaki meghallja. Amikor a torkának ugrottam, úgy kaptam el, hogy azonnal hörgögni kezdett. Mikor már nem hörgött, ledobtam a sezlona, azután előkerestem a baltát és

addig ütöttem vele a fejét, amíg szét nem vertem.

Mikor láttam, hogy meghalt, bezártam a szobába vezető külső ajtót, kinyitottam a kertre nyíló ablakot és kiugrottam a kertbe. Azután... nem tudom... barangoltam az uccákon... egészen mostanáig...

A fiu drámai erejű, megrázó elbeszélése után pénzt kért a házvezetőtől, hogy repülőgépen Belgiumba utazhasson. Kissné nem adott pénzt neki, mire Zemplén Dénes zokogva és tápmolyogva elment... Kissné még azt is elmondotta a rendőrségen, hogy az anyja Zemplén Dénest még Mezőtúron sem hagyta békében.

Ma nyílik meg

új helyiségében

MANEA

uridivat üzlete

a megyeházzal szemben,

ARAD, Bulev. Regina Maria 8.

Kiss néni... agyonvertem... az anyámat!
— *ezzel szivettépően zokogni kezdett.*

A háziasszony, aki nem akart hinni fülének, bevitte a fiut a konyhába, ahol Zemplén Dénes elmondotta annak a harminchat órának történetét, amit Mezőtúrról való szökése óta Budapestben eltöltött.

— *Kedden este 8 órakor érkeztem meg és nem akartam apukához jönni, mert anyám küldött 20 pengőt, hogy jöjjenek föltétlenül és azonnal Pestre...* Elmentem moziba, majd sokáig sétáltam... Negyed kettőkor éjjel állítottam be anyámhoz... Nagy örömmel fogadott és *arra akart rábeszélni, hogy apám ellen lépjek fel...*

„... Elhatároztam, hogy agyonverem”

A házvezető itt megkérdezte, hogy mit akart az anya elvált férje ellen tenni, mire a fiu így válaszolt:

— *Maga nem értheti azt, Kiss néni...* — Azután így folytatta elbeszélését a szörnyű éjszakáról. — *Nagyon megundorodtam tőle és megborodtam...* Meg is mondtam, hogy ilyesmit nem kérnek egy fiutól, de ő csak tovább unszolt...

Olyan gonoszság volt a szemében, hogy már akkor elhatároztam, hogy agyonverem... Csak arra vártam, hogy minden elcsöndesedjék...

Ott is felkereste a kilenc nap alatt két izben és legutóbb — a fiu elbeszélése szerint — 20 pengőt küldött neki levélben, hogy azonnal utazzék fel Budapestre.

A nyomozó hatóságok beható vizsgálatot tartottak a Muskotály-uccai házban. A *hálószoba sezlónján rózsaszínű paplannal letakarva ott feküdt halottl merevségben a 44 éves, valamikor feltűnően szép barna asszony. Koponyája és arca a felismerhetetlenségig összeroncsolva, holttestén két macska szaladgált.* Azok cicáztak, játszadoztak ott és összekarmolták a halott arcát, bevérezték a feldult ágy-neműt. A nyomozást lefolytató detektívek alig tudták a halott arcáról elkergetni a macskákat, amelyek nyávogva futottak a sezlón alá...

Egy családi élet tragédiája

Zemplén Géza dr. professzor háromszor nősült. Első felesége, akit fia csütörtök reggel meggyilkolt, Heinrich Johanna volt, Heinrich kereskedelmi akadémiai igazgató leánya, fivére pedig Heinrich Gusztáv, a budapesti Kereskedelmi Akadémia főtitkára. *Idegbeteg, abnormális asszony volt, akit 1920-ban törvényesen elválasztottak férjétől.* 3 gyermekük volt, egy leány és két fiu, akik közös megegyezés folytán az anyánál maradtak. Heinrich Johanna nagy tartásdíjat élvezett, azonban rövid idő múlva az árvaszék tudomására jutott, hogy

lopásokat követ el és feslett életet él. Ekkor elvették tőle bíról ítélet alapján két idősebb gyermekét,

amíg a kis, alig 3 éves Dénes továbbra is nála maradt. A legnagyobb Zemplén-gyerek Éva, most 25 éves és már négy esztendeje Kalocsán felszentelt apáca, míg a nagyobbik fiu Tibor negyedéves ludovikás. Zemplén Dénes anyja mellett rongyos ruhákban járt,

népkonyhán étkezett, éhezett és fázott, míg a tartásdíjat anyja László Arnold mechanikussal és másokkal elmulatta.

Ez év márciusában Zemplénné feljelentette a fiát a kiskorúak bíróságánál lopásért és kártyázásért. A bíróság megvizsgálta az esetet és

Ritka

kiállítás! a CRISANTEMA

szövött és paszományáru gyár BRAILA készítményeiből néhány napig

kiállítást rendez

Bul. Reg. Maria 19. sz. alatt a Minorita templommal szemben.

A kiállítás nagy érdeklődésre tarthat számot, mert szövött és paszományáruban utolérhetlent, a legszebbet, tartósat és legolcsóbbat produkál, úgy színben mint minőségben. A kiállítás feloleli a szövőipar kiváló produktumait ugymint: függönyök, terítők, drapériák, fali szőnyegek, asztalterítők, teagarnitúrák, szalvéták, nemzeti ingek és szoknyák, milliók, futók, párnák stb. A mai viszonyoknak megfelelően NAGY ENGEDMÉNYT NYUJT a kiállítás rendezőse.

4268

az ítélet — az anya ellen szól, akiről megállapították, hogy felügyelete a gyermek erkölcsét súlyosan veszélyezteti s azonnali hatállyal elrendelték a gyermek elvételét. Zemplén professzor három éves kora óta nem látta gyermekét és nagy örömmel fogadta, amikor ez év áprilisának első napjaiban egy ragyogó tavaszi délelőtt a fiu belépett hivatali szobájába és megszólalt:

— Én vagyok Zemplén Dénes a fiad!

Április 8-ától november 1-ig lakott Zemplén Dénes édesapja házában, azonban anyja megkeserítette életét s a fiu tanulmányainak érdekében el kellett őt küldeni a mezővárosi gimnáziumba. Tanárai éleseszi, kitűnő tanulónak ismerték és magaviselete ellen sem emelhettek soha kifogást.

Elfogják a menekülő gyilkost

A tragikus drámában pénteken az esti órákban új fordulat következett be. A soproni rendőrség este telefonon értesítette a budapesti főkapitányt, hogy a 15 éves anyagyilkost az egyik soproni szállodában elfogták. Zemplén Dénes a kelenföldi pályaudvaron szállt fel a vonatra és csütörtökön este két nyolckor érkezett meg Sopronba. A gyermek, aki a rendőrség és jelkimeretén kinzó szava elől menekülni akart.

moziba ment, ahol két órán át biztonságban érezhette magát. Előadás után a Pannónia-szállodában szobát vett ki és a bejelentő-lapján saját nevét írta be.

Reggel kilenc órakor elhagyta a szállodát, a városba ment, majd pedig a szomszédos erdőben bolyongott és itt is fogyasztotta el szalonából és kenyérből álló ebédjét.

A délutáni órákban Zemplén Dénes visszatért a szállodába. Itt már detektív várta. A szálloda portása ugyanis — akinek közben kezébe kerültek a budapesti lapok — értesítette a rendőrséget, hogy a menekülő diák az éjszakát a szállodában töltötte.

A tizenöt éves fiu először megdöbbent, amikor a detektív közölte vele, hogy letartóztatja, majd pedig szó nélkül követte a rendőrségre.

Itt Zakariás Antal soproni rendőrkapitány hallgatta ki Zemplén Dénest, aki rövid ideig tagadott, később azonban beismerte, hogy megölte édesanyját. A fiu elmondta, hogy anyja erkölcstelen életmódja végtelenül elkészerítette. Ez állandóan bántotta, nem hagyta nyugodni és ezért is tért vissza Budapestre. Szerdán este

Zemplén Dénes szemrehányást tett anyjának erkölcstelen életmódja miatt. Az asszony ekkor a gyermeket kétszer arculütötte. Dénes pedig visszautította anyját.

Haragban fekiüdtek le és kora reggel, amikor Dé-

ZOO IN BUDAPEST

?

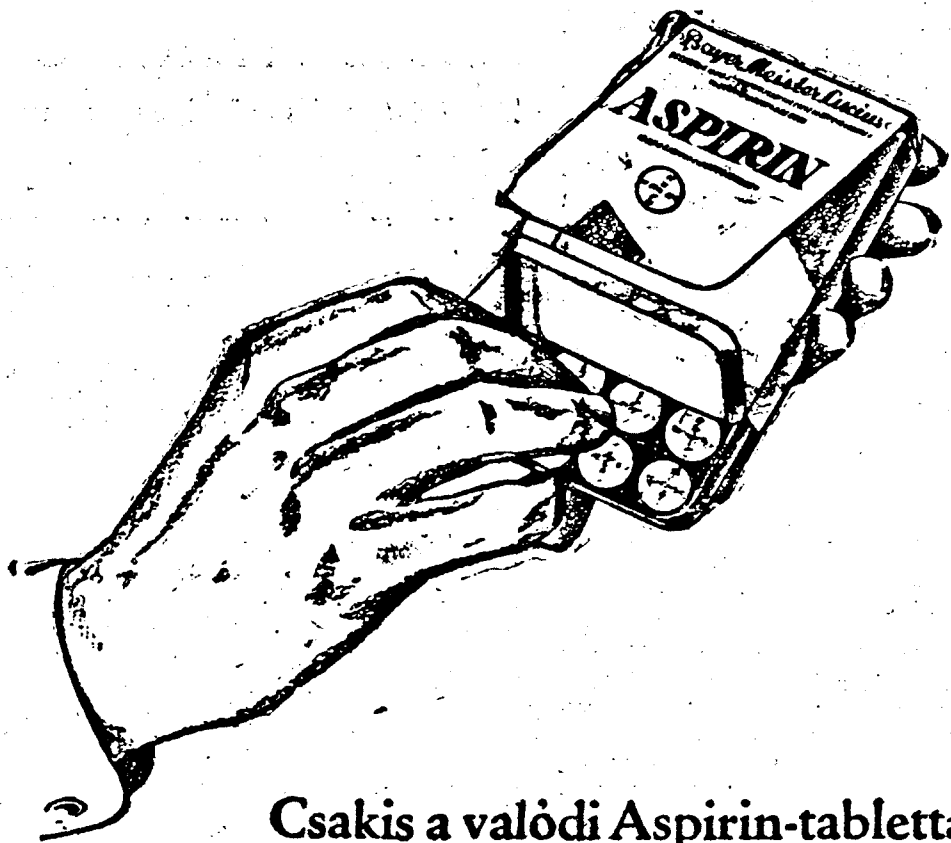
nes felébredt és az asszony még ágyban volt, ugyanez a téma került szóba. Az elkészeredett fiu elvesztette önuralmát, felragadta a fejszét és azal többször fejbeütötte ágyban fekvő anyját. A gyilkosság után kiugrott az ablakon, egy darabig bolyongott, majd pedig apja lakására ment, ahonnan az ismert körülmények között tünt el.

Délután fél kettőkor ült fel a Sopron felé induló vonatra. Diáksapkáját eldobta, nehogy felismerjék és micisapkát vásárolt. Sopronban erdei csatangolása során azon törte a fejét, hogy hogyan mehetne tovább és főképpen, hogyan hagyhatná el az országot. Ebben azonban megakadályozta az a körülmény, hogy mindössze hat pengője volt. Elkészeredetten tért vissza a szállodába, ahol már a detektív várt rá. Zemplén Dénes nyugodtan viselkedik, megtörtség nem látszik rajta. A diákok a reggeli ótórál vonattal szállítják Budapestre.

Bicskával a defektívek ellen

A késő éjszakai jelentéseink szerint az anyagyilkos gimnázista elfogatásának szokatlan fordulatjai voltak, amelyekről az alábbiakban számolhatunk be:

A soproni rendőrség az éjszakai órákban kihallgatta a szálloda portását, aki elmondotta, hogy Zemplén Dénes ma reggel hét órakor kelt fel és utána elment, hogy szalonját és felvágottat vegyen magának. Az élelmiszerekkel zsebében sétára indult az erdőbe.

Csakis a valódi Aspirin-tabletták

„BAYER“ kereszttel biztosítják a gyors hatást. Ügyeljen a vásárlásánál az eredeti csomagolásra a BAYER kereszttel és utasítson vissza erőlesen bármilyen hasonló pótgyártmányra.

ASPIRIN

Érdekes, hogy a soproni legház felé vette útját.

A portás, aki német ember, csak este kilenc órakor értesült az anyagyilkosságról, miután pesti lapokat nem olvas és az egész nap folyamán ilyenformán nem tűnt fel neki a fiatal Zemplén Dénes magatartása. Végül egyik helyi német lapban észrevette a gyilkosságról szóló tudósítást és erre nyomban felhívta a soproni rendőrséget, amelynek jelentette, hogy

detektívre ugrott. A két detektív lefegyverezte a diühöngő gyermeket, majd összekötötték és így szállították a rendőrségre.

Mit mond a törvény?

Mi lesz Zemplén Dénes sorsa, ha bírái elé kerül? A törvény teljesen szabad kezét ad a fiatalok felett ítélkező bírónak, semmiképpen nem köti meg a kezét: cselekedjék legjobb belátása szerint! A legenyhébb büntetéstől kezdve, sujhathatja a legszigorubb. Szólhat az ítélet akár javítóintézetbe utalásra, akár próbárbocsátásra, vagy fogházbautalásra is, amelyet a fiatalok fogházában kell kitölteni. A törvény ennek a fogházbüntetésnek maximális határát tizenöt esztendőben szabja meg.

ZOO IN BUDAPEST

??

Zemplén Dénes a szálloda vendége.

Miközben a rendőrséggel beszélt, a fiu megérkezett a szállodába. A portás ekkor nyomban abbahagyta a beszélgetést és a fiuval foglalkozott, aki közölte vele, hogy még egy napra igénybe akarja venni a szobát s hajlandó két pengőt fizetni. A portás erre azt válaszolta, hogy nem olyan sürgős a szoba árának kiegyenlítése és kérte, hogy menjen csak fel a fiu a szobájába s ő majd később utána megy, hogy elintézzék a dolgot. Zemplén Dénes szót is fogadott és amikor eltűnt a lépcső kanyarulatában, a portás nyomban felhívta ismét a rendőrséget s közölte, hogy a fiu szállodai szobájában tartózkodik. A legrövidebb időn belül két detektív érkezett a szállodába, akik felmentek a fiu szobájába. Amint beléptek az ajtón, az egyik detektív ezzel a kérdéssel fordult a fiuhoz:

— Ön Zemplén Dénes?

A megrémült fiu felelet helyett hátratántorodott, majd minden erejét összeszedve, bicskát rántott elő zsebéből és szinte őrjöngve a hozzá legközelebb álló

ZOO IN BUDAPEST

???

CENTRAL-MOZGO: „SZEVERIN KAPITÁNY“.

A világ legszebb filmje: Főszereplői: LUIS TRENKER (aki rendezte is a filmet), LUISE ULLRICH és VÁRKONYI MIHÁLY. Külön megemlítésre méltó, hogy ezen filmremeket az amerikai Universal-filmgyár újból megcsináltatta angolnyelvi verzióban Amerika számára. — Délután 3 órakor mérsékelt helyárak.

SELECT-MOZGO: CSÁBITSON EL, KÉREM!

Ötletes, fordulatos cselekményű, édes muzsikájú, zenés vígjáték. Főszerepekben: Liane Haid, Georg Alexander. Szőke Szakáll, Premierhelyárak: 8, 10, 15 és emeleten 20 lej, repülőbéllyeggel együtt. — Délután 3 órakor mérsékelt helyárak.

Utolsó szó jogán...

Krakkóban e héten gyilkosság vádjával terhelve egy artista-házaspár állott a törvényszék előtt. A bírák a vádlottakat halálra ítélték. A köztársasági elnök az asszonyoknak megkegyelmezett.

A hüvös és ködös novemberi napoknak az élet gyilkoló lovagjai adtak szenzációt. Az emberi igazságszolgáltatás komor palotája napok óta mindjobban és jobban megélenkül a kíváncsiak áradatától. A statáriális bíróság életetadó vagy halálhozó ítélete van ma. Férj és feleség, az élet és a parkett szerelmes örvongói és artistái állanak a bíróság előtt, akiknek életfanatizmusát a pénz, a gyűlölet és a végső elkeseredettség rántotta le öldöklő fegyverekkel. Életet raboltak, mert élni akartak. Utolsó áldozataik véresen zuhantak a földre halálosan megsebezve... és ők megegyeszer, utóljára keresték a parkettet, a bárparkettet, amelynek tükörsíma felületén kísérteties árnyai jelentek meg a Halálnak...

Sulyos szavak hagyják el a vádló ügyész ajkait: „Az igazságszolgáltatás nevében emelem fel szavamat a tek. Törvényszékhez a legsúlyosabb ítéletet kérve, mindkét esetben a kötélt állati halál kimondását. Az áldozatok fájdalmas jaja el kell, hogy nyomja a kegyelem szavát”.

A teremben különös érzelmek váltogatják egymást. A bíróság elnöke hideg egyszerűséggel adja át a szót a védelemnek. A védőügyvéd remegő hangja mindinkább erősödik, jobban és jobban felkorbácsolva az idegeket. A lélek szavát hívja tanúnak. A városok csengő villamosai, az országutakon rohanó autók, a vonatok irtózatossá zakatolása és az Óceánok végtelen csendjét megtörő hajóriásai, a muzik, a bárók és a klubok az emberi moralitás utvesztői. Majd emelkedett hangon fejezi be védőbeszédét: „Szenvedéseik nagyobbak voltak a Halál megérzésénél. A tett, amiért bünhődniük kell, oly rettenetes és gyógyíthatatlan sebet ejtett lelkeikben, hogy a Halál ezt csak megszüntethetné. Az emberi lélek fájdalmait a szeretet gyógyítja. Kérem Önöket, nyujtsák az elbukottaknak a lélek szavát, amely hivatva van őket visszavezetni az emberi becsület és tisztesség útjaira. Az igazság az irgalommal párosulva hozza meg az ítéletet” A védőügyvéd szavai elhangzottak, visszautált székébe, zsebkendőjébe törölte meg izzadt és fáradt homlokát...

A terem végtelen csendjét hangos zokogás törte meg. Valaki sirt, valakinek fájt az Élet...

— Utolsó szó jogán tud-e valamit fölhozni mentiségére? — kérdezte szánóan és mégis hidegen a bíróság elnöke a férjöt.

Az izgalom a végsőig fokozódott. A gyilkos férj roskadozva közeledett az elnök asztala felé; megállt, felemelte fáradt tekintetét... Hangos zokogással könyörög a bíróságnak: „Kímélek és legyenek könyörületesek feleségemhez...! Én vagyok a főbűnös... csak őt ne bántás...” Egész testében megremegett... Hirtelen két fegyőr lép melléje, hogy roskadozó testét feljogják.

— Nekem már mindegy... lélek nélküli testemet felakasztják vagy sem... csak őt kímélek... esedezem... könyörgöm Önöknek... Nemcsak az áldozatokat öltem meg, hanem ősz anyám és feleségem lelkeit... Utolsó megfeszítéssel, erejét vesztve kiáltja: „Kíméletek életét, hadd éljen...”

A teremben hangos zokogások törnek elő. Most az asszony lép a bírói emelvény elé: „Én vagyok a bűnös... én bujtattam fel férjemet... miattam lett gonosztevő... miattam, akit annyira szerettem...” Szívet tépő zokogás remegtette meg egész testében. A fegyőr visszavezeti helyére, a férj hozzá rohan, hogy még egyszer utóljára megcsókolja imádott feleségét...

Hirtelen csend lesz, a bíróság tanácskozássra vonul vissza. Mindenki megilletődötten vár... Különös érzelmek szállják meg a közönséget. Valaki beosont — pedig az ajtók mellett fegyőrök állanak. — Valami hivatalos vendég érkezett, valaki, akit senki sem várt és ő mégis jött... Valaki, aki mindenkit lát... az arcok pillanatok alatt vesztették el pirosukat... Félnék tőle, mert ő, a minden életet megsemmisítő Halál...

„A bíróság bűnösnek találta a vádlottakat és mindkettőjüket kötéltállati halálra ítélt”

... és a vádlottak mosolyognak. Együtt mennek a halálba azok, akik egymásért gyilkolni is tudtak...

Este nyolc óra. A köztársasági elnök iradjának válasza megjött... Életet adott... életfogytiglani börtönéletem... az asszonyknak. Megkímélték az életét, hadd éljen...

Pont kilenc órakor az állami végrehajtó egy ítélet végrehajtását jelentette: „A halál hat perc alatt beállott” állapította meg az ügyvédség orvos...
Jost István.

GYILKOSSÁG VÁDJA ALÓL rehabilitáltak egy aradi királyi vadászt

Titokzatos éjszakai események a királyi vadászterdében. — Ki a gyilkos? — A haldokló vadász vallomása. — Letartóztatják a királyi vadászt. — Váratlan fordulat

Mozifilmre illő történet játszódott le az egyik bánási királyi vadászterdében. A történet főszereplője egy aradi királyi vadász, aki hosszú ideje működik nehéz és felelősségteljes állásában. A megtörtént filmregényből nem hiányzik egyetlen szükséges kellék sem, találni benne egy kis romantikát, érzelmességet, bűnt, váratlan és izgalmas fordulatot és végül minden filmtörténet elengedhetetlen tulajdonságát: — a happy-endet. Tehát peregen a film:

Három hónappal ezelőtt a temesmegyei Csákovától tizenöt kilométernyire fekvő macedoniai királyi vadászterdében egy puska lövés dördült el. És hangos jajkiáltás verte fel az erdő csendjét. Augusztus harmadika volt, szép nyárvégi éjszaka... az erdő közepén mozdulatlan emberi test feküdt, vérében uszva...

Másnap reggel haldoklóva megtalálták az erdőben Bacale György, Macedon községbeli gazdát, a falu egyik ismert orvvadászát. Puska lövés furta keresztül tüdejét és az éjszaka folyamán annyi vért vesztett, hogy gondolni sem lehetett megmentésére. Beszállították a községbe, ahol orvosi kezelés alá vették. Amikor eszméletre tért, a csendőrség kihallgatta Bacale Györgyöt, aki a következőket mondotta:

— Hegedűs Gyula királyi vadász lőtt le, ő a gyilkosom!

Az orvvadász újra elveszítette eszméletét és néhány óra múlva meghalt. A királyi vadászt pedig letartóztatták gyilkosság gyanújával, s beszállították a temesvári ügyvédség fogházába.

Hegedűs Gyula, az aradi származású vadász, aki évek óta teljesít nehéz szolgálatot a királyi vadászterületen és akit lelkiismeretes munkájáért elsőosztályú vadásznak neveztek nemrégiben ki, kétségbeesetten tiltakozott a vád ellen. Kijelentette, hogy a tragédia éjszakaiján nem is járt azon a helyen, ahol Bacale Györgyöt haldoklóva megtalálták, az erdő más részén cirkált és az orvvadászokat leste. A haldokló vallomása azonban súlyos vád volt ellene, jegyzőkönyvbe vették Hegedűs vallomását, de továbbra is fogvatartották.

A királyi vadász Aradon lakó családjához fordult segítségért. A család tagjai két aradi ügyvédet bíztak meg a letartóztatott vadász védelmével: dr. Lepa Vazult és dr. Perényi Emilt, akik nyomban Temesvárra utaztak, hogy a vizsgálat munkájában maguk is résztvegyenek.

A gyilkosság ügye a temesvári tábla hatáskörébe került és maga Marta Sándor dr. táblai főelnök vezette a vizsgálatot, amely hamarosan váratlan fordulattal szolgált.

A haldokló hamis vádja

A csendőrség napokon keresztül folytatta a helyszíni nyomozást, a temesvári csendőrkapitány vezényletével. A csendőri nyomozásnak azután sikerült kiderítenie Bacale György halálának részleteit, sikerült megállapítania, hogy a haldokló tudatosan hamis vallomást tett, hogy valakit megmentesen a lövésével járó következményektől és egyszersmind bosszút álljon azon az emberen, akit legjobban gyűlölt: Hegedűs Gyulán. Megállapítást nyert, hogy a gyilkosság a következő módon játszódott le:

Bacale György fiával, Bacale Auréllal augusztus harmadikán éjszaka kiment a királyi erdőbe. Mindketten puskával voltak felszerelve, őzet akartak löni. A két orvvadász megkereste az őzcsapást, majd az apa a csapás egyik végén, fia a másikon helyezkedett el. Végre megjelent a csapáson az őz.

Elsőnek Bacale Aurel lőtt, akinek golyója azonban nem találta el a vadat, hanem a

vele egyvonalban álló apának mellébe furdott.

Bacale György hangos sikollyal összeesett, fia pedig rémülten menekült a helyszínről. A haldokló apa azonban az utolsó percéig védte fiát. Jól tudta, hogy nem készakarva lőtte le, azt is sejtette, hogy fia rémületében menekült el. Nem akarta tehát, hogy mlatta letartóztassák. Valakit azonban meg kellett neveznie gyilkosként. S akkor jutott eszébe leggyűlöltebb ellensége, akinek erőves keze végeztetett a községbeli orvvadászok garázdálkodásának, aki működése során a község lakosaitól ötven puska kobozott el, aki számos embert büntetett már meg és akinek ő maga is sok kellemetlenséget köszönhetett. S Hegedűs Gyulát jelölte meg gyilkosként. Talán ha tőből eszméletére tér, Bacale György visszavonta volna vallomását, hogy ne haljon meg hazugsággal ajkán, de erre már nem volt alkalma... az orvvadász meghalt...

Uira a poszton

Igy rekonstruálták a történeteket és a nyomozás minden adata ezt a történetet támasztotta alá. Mindinkább nyilvánvalóvá lett, hogy az aradi királyi vadász, akit mindenkor lelkiismeretesen látta el munkáját, nem lehetett a gyilkos. A két aradi ügyvéd ezért sürgős szabadlábrahelyezését kérte. A temesvári tábla el is rendelte a szabadlábrahelyezést. Hegedűs György visszakapta egyenruháját, puska káját és uira visszamehetett az erdőbe, szolgálatot teljesíteni. S tovább üldözni az orvvadászokat, akik a királyi vadállományt pusztítják.

A vizsgálat pedig megindult, ezuttal a fiu ellen, aki a sors véletlen játéka folytán őz helyett őlte meg azon a holdvilágos nyárvégi éjszakán...

A filmnek vége, jöhet az utolsó felirat: The End.

Marosi Rudolf.

Aradi honoráriumper,

amelynek nem akad sehogysen gazdája

Érdekes honoráriumper tárgyalt ma az aradi járásbíró. Schul Ármán dr. aradi ügyvéd, pert indított dr. Radu János, a brádi gimnázium igazgatója ellen, akitől 40 ezer lej honoráriumot követel, mert az igazgató megbízásából pert vezetett a brádi Banca Crisana ellen 190 ezer lejért. A per során kiderült, hogy a közvetlen megbízó Piso Pompiliu volt szenátor, aki dr. Radu megbízásából Aradon járt és hogy Schul dr. tulajdonképpen a gimnázium alapjait perelte vissza a banktól. Az aradi ügyvéd bevonta a perbe Piso Pompiliut is, valamint a brádi gimnáziumot. A honoráriumért egyik fél sem akart felelősséget vállalni. Radu dr. kijelentette, hogy a gimnázium részére keresett ügyvédet és Pistót kérte fel arra, hogy Aradon megbízást adjon valamelyik jogásznak, de a fizetésért a maga személyében felelősséget nem vállalt. Piso kijelentette, hogy szíveségből vállalta a megbízást, neki az ügyhöz semmi köze, végül pedig a brádi gimnázium közölte, hogy semmiféle megbízást nem adott Radu dr.-nak arra, hogy ügyvédet keressen. Mindegyik tiltakozott az ellen, hogy a honoráriumért őt tegyék felelőssé.

Az ügyet ma tárgyalta Chirola járásbíró. A mai tárgyaláson a brádi iskolaigazgató kijelentette, hogy dr. Schul meghatalmazását nem írta alá és ha a neve a meghatalmazáson szerepel, úgy az aláírás hamis. A bíróság elrendelte, hogy irásszakértő vizsgálja felül a meghatalmazáson szereplő aláírást és állapítsa meg, vajjon az dr. Radutól származik-e? A tárgyalást január tizedikére halasztották.

HIREK

A maharadzsa és a bajadér

A kabuli események. Nadir khán meggyilkolása, elterelték a világ figyelmét egy másik egzotikus országban lejátszódott olyan eseményekről, amelyek szintén trónváltottsággal jártak. Az ázsiai Devas tartományról van szó, amelynek uralkodója: Tukoji Rao Puhard maharadzsa kénytelen volt otthagyni trónját és elmenekülni Devasból.

A maharadzsa nem egyedül ment el, hanem egy csinos bajadéron kívül, magával vitte az állampénztárt is, nem felejtve ott a koronagyémántokat sem.

A maharadzsa menekülése egy érdekes szerelmi történet befejeződését jelenti.

Néhány évvel ezelőtt Tukoji maharadzsa az udvari balettben meglátott egy fiatal bajadért, akinek nem mindennapi szépsége mély hatást gyakorolt az uralkodóra. A tizenhat éves bajadér, névszerint Janki, rövidesen a már öregedő maharadzsa favoritja lett és olyan nagy befolyást gyakorolt az uralkodóra, hogy tulajdonképpen ő kormányzott. Egy évvel ezelőtt a trónörökös és fiatal felesége, néhány bizalmas hívővel együtt, összeesküvést szöttek a maharadzsa ellen, azonban az összeesküvés hírére besugták a táncosnőnek, a trónörökösnek és a feleségének menekülniök kellett s a táncosnő a bramínokat és az összeesküvésben részt vett tisztviselőket kivégeztette, vagy börtönbe záratta. Ez azonban csak növelte az országban az elégedetlenséget és Jankinak is sok oka volt, hogy vigyázzon az életére. Több ízben merényletet kíséreltek meg ellene, úgy, hogy elhatározta, hogy elmenekül az országból, ahol égett lába alatt a talaj. A maharadzsa, kit teljesen gyámoltalanra tett a nagy szerelem, mindent megtett, amit a táncosnő jónak látott s egy szép napon repülőgépen elröpültek Devasból és a bengáli partokon lévő Pindisery francia gyarmatra érkeztek. Az indiai alkirály fölkhívta a maharadzsa, hogy november 10-ig a bajadér nélkül térjen vissza az országba, mert különben trónvesztettnek nyilvánítják, azonban Tukoji Rao kijelentette, hogy esze ágában sincs visszatérni, Jankit többre becsüli a világ valamennyi fejedelmi trónjánál. Minthogy pedig a koronagyémántok és az elvitt készpénz meglehetősen értéket képvisel, a szerelmes pár nyugodtan megélhet királyság nélkül is.

— **IDŐPROGNÓZIS:** Enyhe idő, változó felhőzet, déli szél, reggel köd, eső legfeljebb dényugaton várható.

— **Ionescu tábornok: hadtestparancsnok.** Bucurestiből jelentik: Uica tábornok, jelenlegi hadügyminiszter eddigi posztjára, a II. hadtest élére Mihail Ionescu tábornokot a CFR volt vezérigazgatóját nevezik ki.

— **A Goga-párt aradmegyei tagozatának vezetősége intenzíven készül a közeli választásokra.** Hír szerint listáján vezetőként Goldis László volt miniszter, szentszéki tanácsos, az aradmegyei pártszervezet elnöke, dr. Moldovan Silvius ügyvédkamarai dékán, dr. Miclea Sever és dr. Iancu Cornel fognak szerepelni.

— **Budapest — hatvan éves.** Budapestről jelentik: Ma ünnepli Magyarország fővárosa fennállásának hatvan éves fordulóját. 1873. november 16-ikán egyesült Pest Budával és Óbudával. A fővárosnak akkor mindössze százezer lakosa volt. Budapest első polgármestere Rácz György volt, aki sokat tett városa fejlődéséért.

— **Dollfuss merénylője bírál előtt.** Bécsből jelentik: Szombaton délelőtt kezd meg a bécsi esküdtszék Dertil Rudolf ügyének tárgyalását, aki tudvalegőleg ez év októberében revólveres merényletet követett el Dollfuss dr. osztrák kancellár ellen és a kormányfőt megsebesítette. A hatóságok a merénylettel kapcsolatban eljárást indítottak Dertil nevelő szülei dr. Günther Raymund és felesége, valamint több barátja ellen is. Ezeknek ügyét azonban külön tárgyalják le. A vádirat szerint Dertil meg akarta ölni a szövetségi kancellárt, aki csak a véletlennek köszönhető, hogy a merénylet nem volt halálos kiemelésű.

— **Diákafférok Budapesten.** Budapestről jelentik: A különböző egyetemeken ma diáküntetések játszódtak le. A Trefort-kertben négy, a Károlyi-kertben egy zsidó diákot megvertek. Több helyen a rendőrség volt kénytelen beavatkozni a verekedésbe.

— **DEFEKT. AMELY EGYMILLIÓ ARANYFRANKBA KERÜLT.** Marseilleből jelentik: Egy gépkocsi, amely egy marseillei bank aranyszállítmányát szállította, utközben defektet kapott és egy garázsban nyert elhelyezést. Mire a sofőr, aki pár percre távozott a garászból, visszajött, az egy millió frank értékű aranyszállítmányt ellopták. A rendőrség letartóztatta a sofőrt és segédjét, miután az a gyanu merült fel ellenük, hogy bűntársai a tolvajoknak.

— **Önálló listákat állít a romániai szociáldemokrata párt.** Bucurestiből jelentik: A szociáldemokrata párt felhívást intézett pártszervezeteihez, amelyben bejelenti, hogy önállóan indul a választási küzdelemben. Elvárják, mondja a felhívás, hogy minden osztlánytudas munkás a szociáldemokrata párttal halad a választások során.

— **Lángban áll egy bucaresti-i bankár palotája.** Bucurestiből jelentik: Ma délben egy órákor, a Calea Victoriei-n. a prefektura épületével szemközt, kigyulladt Almosinos bankár palotája. A tűz a padláson keletkezett. Az oltási munkálatokat a főváros több kerületének tűzoltósága végzi és a veszedelmét estig nem lokalizálták.

„Henny Porten büne

a Kaufmann-zsidóval“

A német nemzeti-szociálisták egyik vezetőlapja: a „Stürmer“ „Henny Porten büne“ címmel a következőket írja: „Henny Porten egykor a legnépszerűbb filmszínész volt. Amikor a közönség azonban értesült, hogy a nagy német nőalakok megszemélyesítője egy üzletes zsidó felesége lett, teljesen elfordult tőle. Aki az ágyát zsidóval osztja meg, az kizárta magát a német nők közösségéből. Amikor Henny Porten annyira megieledkezett magáról, hogy Kaufmann-Ascher zsidó felesége lett, ez a zsidó máris azon spekulál, hogy micsoda üzletet csinál Henny Porten-nevével. Azt hitte, hogy a Henny Porten-filmrészvénytársaság milliókat hoz a kasszájába. A társaság azonban csődbement. Kiderült, hogy Kaufmann zsidó a csődeljárás során súlyos hibákat is elkövetett. Henny Porten még azt is megélheti, hogy a férje néhány évre fekvőbeteg vándorol. Nem marad számára egyéb, csak szégyen és a beszennyezett neve“. Neki legyen mondva...

— **Megegyezés Aradváros és a Városi Kávéház volt bérlői között.** Mára tüzte ki tárgyalásra az aradi törvényszék annak a keresetnek tárgyalását, amelyet Aradváros indított házbérlőhátrák címén a Városi Kávéház volt bérlői: a Karácsonyi testvérek ellen. A város 102.000 lejt követelt volt bérlőitől, a mai tárgyaláson azonban a felek bejelentették, hogy megegyeztek és ennek nyomán Chiroui járásbíró a per törlesztését rendelte el.

— **Dr. J. KERÉKES RÓZSI** női belgyógyász-specialista, volt egyet. klinikai tanársegéd, magánbetegelt Str. Mocioni (v. Orczy-ucca) 18. szám alatt elsőemeleti új rendelőjében naponta d. u. 3-5 között fogadja.

— **Tragikus öngyilkosság Sajtyenyban.** Rejtélyes tragédia történt ma délelőtt az aradmegyei Sajtyeny községben. A déli órákban szűkszavú telefonjelentés érkezett az aradi ügyészséghez, amellyel az ottani rendőrség közölte, hogy Cornea Constantin jómódu gazdálkodó rejtélyes körülmények között öngyilkosságot követett el. A jelentés szerint, a gazda felment ma délelőtt háza padlására és puskájával szájalotta magát nyomban meghalt. Megindult a vizsgálat az öngyilkosság okainak megállapítására. A községben elterjedt hírek szerint, Cornea súlyos beteg volt és betegsége elől menekült a halálba.

— **GERŐ dentist kizárólag nemesiemből és csak elsősorban anyagból vállal mindentéle fogmunkát olcsó díjazásért.** Str. Consistoriului (v. Batthyány-ucca) 11. 4126

— **Egyhónapi fogház a pécskai varázslónak.** Az aradi törvényszék egyhavi fogházra ítélte Carpas Mária pécskai cigányt, aki varázslás ürügyén alatt felkereste Nagy Erzsébetet, akinek házából különféle bolmit lopott el.

URANIA

Ma, szombaton 3 órákor 8, 10, 13 lej,
5 órától 10, 13, 20 lej,
A nevető izmok erőpróbája: **Premier**
Házasság parancsra.
Enekes, zenés, táncos kacagtató vigiátók.
Hans Ad. Schlettow. Liselotte Schaak, Huszár Puffy.
Adele Sandroch.
Vasárnap d. e. 11 órákor 8, 10, 13 lej, Kettős műsor:
Mellék ucca, Irene Dunne, John Boles.
Ut a menyország felé, Janet Gaynor,
Charles Farrell.
Jön: **Madame Butterfly**, Silvia Sidney.

— **Mengele Ferenc dr. Madridban.** Budapestről jelentik: Mengele Ferenc dr. magyar külügyi sajtófőnök ma tért haza a madridi nemzetközi sajtókonferenciáról, amelyet a Népszövetség kezdeményezésére, mint a kormányssajtóirodák értekezletét tartották meg. Mengele Ferenc dr. nyilatkozott a madridi konferenciáról és kijelentette, hogy az értekezlet hasznos munkát végzett, annál is inkább, mert az összes sajtótényező nemzeti-egyetműködése, a szorosan vett leszerelési kérdéstől függetlenül is, a világbeke szempontjából elsőrangú jelentőségű.

— **Halálozás.** Szabó Gyula kereskedelmi utazó, folyó hó 16-ikán déli 12 órákor meghalt. Temetése folyó hó 18-ikán, szombaton délután 4 órákor lesz a felsőtemetői gyászházból.

Philipsrádiók, Philipsrádiócsövek és hangszórók

legújtanosabb árban kedvező fizetési feltételekkel:

Kalmár József műszerésznel,

Arad, Str. Brătianu (v. Weltzer János-ucca) I. 4280

— **Megőrült egy német szociáldemokrata képviselő.** Freyburgból jelentik: Nussbaum volt szociáldemokrata képviselő, aki a freyburgi fogház politikai foglya volt, megőrült és az elmeegyógyintézetbe szállították. A Hitleruralom kezdetén Nussbaumot a rendőrség elő akarta állítani. A képviselő ekkor elbarrikádozta magát lakásában, revolverével a rendőrökre tüzelt, akik közül egy meghalt. A fogház szenvedései annyira megviselték a szociáldemokrata képviselőt, hogy elméje elborult.

— **Nagy riadalom a Marasesti (Kossuth) uccában.** Ma délelőtt nagy riadalmat keltett a volt Kossuth-uccában egy katonai tisztszállító kocsis és egy bérkocsis karambolja. A Strada Marasesti-uccában haladt Podumbar György bérkocsis kocsijával és szembe jött vele az aradi lovastüzérezred tisztszállító kocsija. Eddig még ki nem derített okból a bérkocsis lova megvadult és a kocsit nekiragadta a tisztikocsinak. A bérkocsiban ülő két urhölgy egyike az ijedségtől elájult. A rendőrség bevezette a vizsgálatot, hogy megállapítsa, kit terhel a felelősség a karambolért.

Tul a veszélyen

A beteg felkiált:

— *Távozz tőlem, szörnyeteg!*

Mire az orvos megkönnyebbülten felsóhajt:

— *Hála Istennek, tul vagyunk a veszélyen. Már megismerte őnt, nagyságos asszonyom.*

— **Fölébredt a ravatalon.** Szegedről jelentik: A várostól nem messze fekvő Átokháza községben csaknem élve temettek el egy idősebb földművest, Márki Lajos gazda már hetek óta betegeskedett. Tegnapelőtt teljesen megmerevedett testtel, liveges szemekkel találták hozzátartozói. A család elhívatta a halottkémert, aki megállapította, hogy Márki meghalt. Erre Márkit fölraflatolták és meggyújtották feje fölött a gyertyákat. Tegnap a temetésre került a sor, de mikor a családtagok Márkihoz léptek, hogy levegyék a ravatalról és koporsóba tegyék, Márki hirtelen fölállt a ravatalon, megdörzsölte szemét és rémülten látta maga előtt a temetési közhörséget. Hatalmas ugrással lenntermett a ravatalról és el akart szaladni. A Szegedről kihívott orvos megállapította, hogy Márki időközi görcsökben szenved, amelyek a halálhoz hasonló állapotot idéznek elő.

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak ijelli szolgálatot:**

KAIN: Piata Avram Iancu (Szabadság-tér.)
NIEDERMAYER: Piata Sf. Sava (Kelemen-tér.)
RÉNYI: Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér.)

— Mély gyász érte az aradi Basch-családot. Basch Béla, az Aradon lakó Basch Simon fivére, Budapesten, 62 éves korában meghalt. Basch Bélát Aradon sokan ismerték és halálának híre az aradi társadalmi körökben őszinte részvétet váltott ki. Az elhunytat fivérén kívül két fia, Basch Lajos és Károly gyászolja. Basch Bélát vasárnap délelőtt 11 órakor helyezik örök nyugalomra a Törökszentmiklóson lévő családi sírkertben.

— **Miniszeri rendelet szabályozza a diplomás építészmérnökök és építőiparosok jogait.** Az aradi Építőiparosok Szindikátusának panaszait részletesen ismertettük néhány nappal ezelőtt, abból az alkalomból, hogy a szindikátus tagjai küldöttségileg keresték fel Aradváros vezetőjét, ahol azonnali intézkedéseket sürgettek annak érdekében, hogy a szindikátus minden egyes tagja egyforma esélyekkel vehessen részt az építkezések kiírásain és egyforma joggal készíthessék el terveiket a vállalt munkára vonatkozólag. Muresan János városi főmérnök a szindikátusi tagok panaszát követőleg utána nézett, hogy a törvényes rendelkezések miként intézkednek az építési kisiparosok munkavállalási jogait illetőleg. Muresan városi főmérnök felfedezett egy közigazgatási rendeletet, amelyet a közmunkaügyi minisztérium adott ki és amelyben világosan kifejezést nyer az a körülmény, hogy nemcsak a diplomás építészmérnökök vállalhatnak teljes joggal munkát egy-egy város területén belül, hanem az építész-vállalkozók is. A törvényes rendelkezés mindössze azt állítja fel feltételül, hogy az építési vállalkozók által vállalt építési munka értéke ne haladja meg a negyedmillió lejt, mert ha többet tesz ki, mint 250 ezer lejt, úgy azt már csak diplomás építészmérnök, a Kamara tagja tervezheti és vállalhatja. A város mérnöki hivatala a miniszeri rendeletről azonnal értesítette az aradi Építőiparosok Szindikátusát, amely elégtétellel vette tudomásul a meglévő hivatalos intézkedést, amelyet remélhetőleg most már alkalmazásba is vesznek.

Érthetetlen!

Egy afrikautazó előadást tart.

— Afrikában sok olyan vad törzs van, amelyik egyáltalán adót nem fizet és...

(A hallgatóságból megszólal egy hang): ... No, de akkor miért vad?

— **Uj üzlet a főtéren.** Arad egyik előkelő, egy évtizede fennálló uridivat üzlete, a Manea Demeter-cég új helyiségbe, a főtéren (Bul. Regina Maria 8., a vármegyeházzal szemben) költözött át, ugyanakkor azonban fenntartja régi, a volt Forray-uccában lévő üzletét is. Az aradi közönség körében Manea Demeter uridivat-cége izléses, elsőrendű minőségű és mindig olcsó árúiról vált ismertté. A cég új helyiségét modern stílusban rendezte be és főtéri helyiségének kirakata, amelyben az uridivat legújabb kreációit vonultatja fel, már is felkeltette a korzón sétálók figyelmét. Divatos ingek, nyakkendők, kalapok sorakoznak a kirakatsban, ahol minden megtalálható, ami egy elegáns férfi öltözködéséhez szükséges. A cég tulajdonosa továbbra is a régi, bevált tradíciókhoz alkalmazkodik: előzékeny kiszolgálás mellett a legjobb árut a legolcsóbb áron adja a vásárlóközönségnek.

Aradiak budapesti találkozó és szórakozó helye

Negresco

5800

kávéház
a Dunakorzón

— **Aradi heti piaci árak.** Takarmányárak: széna 90—100, lóhere 120—135, szalma 40—50 lejt volt métermázsánként. — **Állatvásár:** szarvasmarha 7—8, borjú 14—16, sertés 15—18 lejt volt kilogrammonként elősúlyban. — **Szárnycsallatok:** kővér liba párja 160—200, sovány liba párja 60—100, kővér ruca párja 70—90, sovány ruca párja 40—60, tyúk párja 60—80, csirke párja 25—45 lejt. — **Tejtermékek:** tej literje 4—5, juhtej literje 10, tejjel literje 25—35, tehéntúró kilója 8—10, juhtúró kilója 26—28, juhsajt 28—30, orda kilója 18—20, vaj 60—70 lejt. — **Gyümölcs piac:** szőlő kilója 10—18, alma kilója 7—14, körte kilója 10—18 lejt.

— **A filmoperatőr, mint csodadoktor.** Két angol filmoperatőr felvevőkészülékkel felszerelve, népüket jellemző kitartással élt hosszú éveken keresztül fenn, a távoli Lapp-földön, hogy filmfelvételekben rögzítsék meg az ottani lakosság életmódját és szokásait. Ez azonban a lappok érthető bizalmatlankodása miatt, nem volt könnyű feladat és éppen ezért csel fogásokhoz kellett folyamodniuk, hogy a benmszülötteknek az apparátus elleni idegenkedését leküzdjék. Egy pár bűvészműtatvány után bizalmasabbakká váltak a benmszülöttek és csodadoktoroknak tekintették az idegeneket, kiktől most már betegek gyógyítását is kivánták. Mit volt, mit tenni? Szerencsére magukkal vitték az angolok egy nagyobb készlet aszpirin-tablettát, a meglülések, influenza, nátha, rheumatizmus stb. közismert és jól bevált ellenszerét. És így képesek voltak a legtöbb fájdalmat csillapítani. Rövidesen megnyerték a lappok bizalmát és mindketten gazdag filmanyaggal tértek vissza hazájukba.

— **Kellemes vasárnapi szórakozás vár mindazokra, akik a november 19-iki első zsidó nőgyeleti tea-délutánon résztvesznek.** Táncolók részére kitűnő jazz-band. Ingven tea, kávé! Egyéb szórakozásokról gondoskodva van. Ruhátár kötelező. A tea-délután az „Általános Takarékpénztár” épületében, a Kereskedelmi Testület helyiségében lesz megtartva.

— **Áramszünetelés.** A villanytelep igazgatósága értesíti a n. b. fogyasztó közönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt, folyó hó 19-én, vasárnap — kedvező idő esetén, — az áramszolgáltatás szünetelni fog: Reggel 8—11 között: Boulevard Carol, Boulevard Dragalina, Malul Domnicei, Malul Muresului, Calea Saguna, Strada Stroiescu, Strada Eminescu, Strada Brancovici, Strada Baritiu, Strada Gh. Lazar és az ezen uccák által határolt részeken.

Házasság parancsszóra

(Der tolle Bomberg)

Zenés filmjáték bemutatója az Uránia-moziban.

A kedélyes, régi jó békeidők szellemét idézi vissza a „Der tolle Bomberg” című vídám, hangulatos és kellemes muzsikájú filmvígjáték, amelynek főszereplője egy szilaj, kicsapongó és mulatozásairól híres gárdatiszt. Bomberg bárót a családi tanács: megtérése érdekében életfogytiglani házasságra itéli. El kell vennie — parancsszóra — egy zárdából frissiben előkerült fiatal és szende bárónőt. Bomberg akaratára ellenére telemegy a házasságba, azonban már a nászéjszakán otthagyja menyasszonyát és a tiszt mulatóhelyen keres vigasztalást. A fiatal bárónő sem hagyja magát és felfegyverkezik a női hódítás egész arzenáljával, hogy magához láncolja az urát. A mese mulattató és a rendezés sem hagy kívánni valót maga után. A főszerepet Hans Adalbert Schlettow, ez a férfias jellemző színész alakítja. Partneres a bájos Liselotte Schaack és az elragadó öregasszony: Adele Sandrock.

Erzsébet napra

legolcsóbb,
legszebb
ajándéktárgyak

M. Fischer-nél

üveg és porcellán nagyáruház
Fehér Kereszt épület.

Színház—Művészet—Irodalom

Barabás Béla dr. kulturális előadása egykori pályatársairól

Leikes közönség az aradi Magyar Párt legelső kultur-előadásán

Nagyszámú, lelkes és elegáns közönség hallgatta végig péntek este 7 órától fél kilencig az aradi Magyar Párt új közművelődési előadássorozatának megnyitóját, amelynek előadója a magyarság vezetője: dr. Barabás Béla volt. Hatásos, nagyszerű előadói modorában, gördülékenyen, szépen fejeztetett előadás keretében idézte fel dr. Barabás Béla kortársainak emlékét, nagynevű s már történelmivé nemesült emlékü, felejthetetlen magyar férfiak egész sorozatát, akiket nemcsak a politikai, közéleti férfiú köntösében rajzolt meg, hanem, mint embereket, mint hü barátokat és kedélyes társaságbeli férfiakat, állított hallgatósága elé.

Dr. Barabás Béla eleven, nagyszerű portrékat rajzolt előadásában Irányi Dánielről, Mocsáry Lajosról, Helfy Ignácra, Thaly Kálmánról és másokról, akikkel benső barátságban volt s akiknek lelkét mint fényes tükröt tarthatta a hallgatóság elé. Másfél órás előadásának legnagyobb részét Kossuth Ferenc emlékének szentelte és szórakoztató, mesélő módon elevenítette fel a Kossuth-élmékek egész raját. Kedves epizódokkal tarkította a Kossuth Ferencre való visszaemlékezéseket, amelyek során beszélt a hajdani függetlenségi pártról, a koalíciós kormány megalakításáról és Kossuth Ferenc két aradi tartózkodásáról, majd a Justh Gyula-féle pártalakítást is érintette. Hatásos befejező szavakkal zárta be dr. Barabás az előadást, amely mindvégig a megjelent közönség figyelmese érdeklődésével, őszinte tetszésével találkozott.

• **Heti műsor.** Szombat este 9 órakor: Kék lámpás (nagyszabású operettjáték, harmadikszor, C. bérlet). Vasárnap délután 4 órakor: Kék lámpás (nagyszabású operettjáték, negyedszer). Vasárnap este 9 órakor: Kék lámpás (nagyszabású operettjáték, ötödször, A. bérlet). Hétfő este 9 órakor: Timosa, a cár katonája (életkép, mérsékelt délutáni helyárrakkal, B. bérlet). Kedd este fél 9 órakor: Csárdáskirálynő (Timár IIa felléptével, új betanulásban, C. bérlet). Szerda: Román előadás. Csütörtök este fél 9 órakor: A pénz nem minden (vígjáték-premier, A. bérlet). Péntek este fél 9 órakor: A pénz nem minden (vígjátékjáték, másodszer, B. bérlet). Szombat este: Román előadás.

• **A „Kék lámpás” diadalmja.** Főművelhetetlen nagy siker jegyében futott be Aradra ez a nagyszerű operettjáték, amely egyszerűsége, ragyogó alkalmat nyújtott az új társulat bemutatkozására. A közönség egyöntetűen állapította meg, hogy a békeidőkre emlékeztető pompás együttes alkotja most a társulatot és az operett kitűnő főszereplői: Timár IIa, Agoston Baba, Somlay Julia, Szendrey Mihály igazgató, ifj. Szendrey Mihály, Felhő Ervin, Kozma, Dálnoky Dudus, Hegyessy Magda, Kun, Bársony, Németh Nelly, stb. kiváló produkáltak. Az operett ma este 9 órai kezdettel C. bérletben, vasárnap délután 4 órakor és este 9 órakor is műsoron szerepel.

• **A „Hang”.** Fekete Tivadar nyugati nivóju kitűnő folyóiratának legfrissebb, novemberi száma ma este jelenik meg a következő szenzációs, mindenkit érdeklő tartalommal: Vezércikk a német választásokról, írta Fekete Tivadar, Antifascista szervezkedés Romániában: dr. Turnovszky Sándortól (Nagyvárad), Mussolini, a kőműves Napoleon, Seidner Imrétől (Bucuresti), Vass László (Pozsony): Oswald Spengler meghorogtkeresztelkedett, Soós Aladár: Az emberi kultúra halálszimfóniája, A „Hang” közgazdasági rovatába írtak: Upton Sinclair (New-York): A Wall-street lapdázik a farmerek vagyonával, Dr. Silbermann Jenő (Nagyvárad): Románia tökéexportja, Dr. Olasz Pál: Litvinov és Roosevelt, A „Hang” színházi rovatába írtak: dr. Werner Sándor: Mozart élete regényéből egy részletet. Szántó György: Shakespeare-ről és Bus Fekete Lászlóról, A „Hang” Szanatóriuma rovatba: Fekete Tivadar a Posolozgáról és dr. Hequveth pasztilláiról, Modern versoket írtak: Márk Irén (Nagyszében), Síró András (Nagyvárad) és Erdélyi Ágnes (Nagyvárad). A tartalmat ezenkívül még színessé teszik a többi érdekes rovatok és cikkek Turnovszky Sándor dr.-tól, Jost Istvántól, stb. A kettős szám ára ismét csak 12 lejt és már ma este kapható minden lapelárusítónál.

Keztyűs kézzel

Irja: FEKETE TIVADAR

Megszégyenítették

a fajt, Hamburg-Wilhelmsberg városában. A lány tiszta árja volt, az ifju tiszta héber. A nagy megszégyenítés közben mind a kettőben volt annyi becsület, hogy beismerték: szerették egymást. A szerelem azonban nem ment, a kisváros rendőrsége plakáton közölte a lakossággal, hogy bár egyelőre nincsen ilyen törvény, de készülöben van: és addig is az ilyen eseteket kérlelhetetlenül üldözik.

Hideg judiciummal, objektív világnézettel ezt a kérdést boncolni nem lehet, de keztyűs kézzel kell hozzányulni akkor, ha csakugyan törvény lesz belőle, világcsúfjára. A mai német kancellár elődje, aki arról híres, hogy Hitler előtt néhány esztendővel megteremtette a német egységet, Herr von Bismarck igazán nem vádolható azzal, hogy tulságosan rajongott volna a szemitákért. Különösen fiatal korában, a német diákegyesületek sorszagu levegőjében tartott heves és komoly agresszív beszédek a zsidók ellen. Mire kancellár lett: a vagyonát és az egészségét két zsidóra bízta: Bleichröder báróra és dr. Cohnre, a háziurvosára. Arról nem is beszélve, hogy Bismarck mondta el egy ilyen fajproblémát felvető interpellációra a birodalmi gyűlésen a következő mondatot:

— En a német nép fejlődésére nagyon jóteknony hatásúnak tartom, ha a német vért összevegyítjük a zsidó vérrrel.

Amit Bismarck jónak talált, azt egyelőre Hamburg-Wilhelmsberg városának rendőrfőnöke nem helyesli, de könnyen lehet, hogy ez ellen a keresztetződés ellen az új esztendőben törvény lép életbe.

Igy van az, amikor, nem is keztyűs kézzel, egyik kancellár dezavualja a másikat. Nemrégiben, az egyik külföldi német lapban, olvastam egy verset. A címe: „Gleichgeschalteter Abschiedsbrief“. A levelet az árja menyasszony írja a nem árja vőlegényéhez.

Van vagy tíz strófa, amelyekből hevenyészett fordításban és találomra itt adok hármat:

*Kedves Fritz! Már többé nem szabad szeretnem,
Mert nem volt fajtiszta a nagyanyád!
Ezt a viszonyt — most nem szabad nevetnem —
Fel kell, hogy bontsam. Nem gondolhatok terád!*

*Mint idegen faj, van néhány kvalitásod
Mit elítélnék a germán szavak.
Bocsáss meg nekem, válnunk kell, ezt látom,
Beugratott a szerelem, a vak.*

*Jó pota voltál. Nincs kétségem benne.
De fajtilag egy kissé ápolatlan.
Nem sírok Fritz, bár egy-két könnyem lenne!
De germán vágyok. Hidd el, hogy akaratlan!*

A verset Lot Ankel írta körülbelül három héttel a most aktuális fajmegbecstelenítési eset előtt. Félek, hogy akármennyi plakátot akasztanak ki ebben a keveredett ügyben, ameddig férfi lesz és nő, tavasz lesz és szekszepil, addig a szerelemnek mindég, hogy Fritz-e, vagy Jakab, Rebeka-e, vagy Kunigunda?!

Fischer Annie hangversenyével nyitják meg a tel-avivi Music Hallt

Ujabb nagy megtiszteltetés érte a Liszt-zongorahangverseny győztesét

Az ujjaépített Palesztina kulturális életének egyik jelentős eseménye fog lezajlani december hónapban. A tel avivi hatalmas, teljesen modern stílusban épült „Music Hall“ nyitja meg kapuit. A megnyitó diszhangverseny rendezését egy intellektuelekből álló bizottság vállalta, amelynek elnöke maga a palesztinai kormányzó. A nemzetközi zenei szaklapok azt a szenzációs híradást közlik, hogy a november 22-én Aradon hangversenyző Fischer Anniet érte az a megtiszteltetés, hogy egy nagy orchesterhangverseny keretében mint szólista fellépjen. Fischer Annie már el is fogadta az ajánlatot és erdélyi hangversenye után Olaszországba, majd Palesztinába utazik.

A november 22-én lezajló aradi hangverseny

Németországban egy millió példányban fogyott el és magyar nyelven először az Aradi Közlönyben jelenik meg G. Mumm szenzációs kémregénye:

„A KABULI TITOK“

— Vasárnapi számunkban kezdjük az izgalmas regény közzétételét —

A kalandor- és detektivregények korát éljük. A ma embereinek idegei az izgalmat kívánják és az az író válik népszerűvé, aki olvasói idegeit legjobban tudja felkorbácsolni, aki liktető eseményeket ad, fordulatokkal szolgál mai miljöben és mai mentalitással. Edgar Wallace ezért tudott világszerte népszerűvé válni s nincs az a klasszikus író, akinek könyvei olyan tömegben fogytak, mint a modern angol detektivirodalom ezen tipikus reprezentánsa. Németország Wallace-a G. Mumm, akinek regényei nagy népszerűségnek örvendenek a német olvasóközönség körében. Mumm nem tölti az időt hosszú leírásokkal, nem él vissza olvasói türelmével, hanem izgalmas eseményekkel szolgál. Egyetlen sora sem unalmas, regényeiben nem kell és nem lehet

oldalakat átlapozgatni, mert minden soruk érdekes.

Mumm legújabb regénye: „A kabuli titok“, amelyben a szovjet-kémek munkáját leplezi le és fordulatokban bővelkedő fejezetekben nyújt hű tükröt arról a gigantikus küzdelemről, mely a keleten folyik Anglia és a szovjet között, közel egymillió példányban fogyott el Németországban. A regény magyar nyelven eddig még nem jelent meg és így az Aradi Közlöny közli elsőnek a népszerű német író munkáját magyarul. Bizonyosra vehető, hogy Mumm szenzációs kémregénye Wallace munkáinak népszerűségét is tud fogja haladni. Vasárnapi számunkban kezdjük meg „A kabuli titok“ közzétételét, Marosi Rudolf aradi hírlapíró, az Aradi Közlöny munkatársának hű fordításában.

Embereket letaposva száguldtak végig a Szabadság-téren egy katonaszekér megvadult lovai

Borzalmas pánik a nagy tömeggel zsúfolt téren — Számos sebesülés történt

Izgalmas jelenetek játszódtak le ma délelőtt tizenegy óra tájban az aradi Piata Avram Iancu (Szabadság-téri) helypiacon. A pénteki piac rendszerint forgalmas, a mai azonban még a szokottnál is sokkal élénkebb volt, a vidékiek és aradiak nagy számban vonultak ki a tere, részint vásárolni, részint eladni, úgy, hogy a hatalmas térség zsúfolásig telve volt emberekkel. A piac forgalma tizenegy óra előtt érte el tetőfokát, ekkor vonultak ugyanis ki a háziasszonyok nagy számban. Mindenfelé folyt a vásárlás és eladás, mindenféle alkudoztak az emberek és megrakott kizitáskákkal tettek végig a piacon az asszonyok és lányok.

A megszokotti zsiromgáson egyszerre éles sikolyok törtek át, kiáltások hangzóttak és rettenetes pánik tört ki a piac közönsége sorában. A pánikot egy katonai szekér idézte elő, amelynek lovai megvadultak és a piactéren keresztül vonszolták a kocsi. A 93-as gyalogezred egyik élelmiszerszállító kocsija délelőtt háromnegyed tizenegy óra tájban igyekezett a várból a város felé. A kocsi Tarco őrzető és Secar Ferenc közkatona foglaltak helyet. A kocsi tulságosan rövid rudja egész uton ütögette a lovak oldalát és az állatok rendkívül idegesek lettek. A Piata Avram Iancu (volt Szabadság-tér) sarkánál pedig egy autó ütközés végleg megvadította a lovakat, amelyek

vágtatni kezdtek és beleszáguldtak az emberekkel teli piactérbe.

Leirhatatlan pánik keletkezett, amely ak-

kor ért tetőfokára, amikor néhány megsebesült asszony sikoltozni kezdett. A sikoltozások csak további vágatásra ösztönözték a lovakat, amelyek tejeskannákon, zöldsegrakásokon, sátrakon, kosarakon és embereken keresztül száguldtak a Strada Metianu (volt Forray-ucca) felé. A tér közönsége menekülni próbált. Egymást taposták az emberek, hogy minél előbb lejuhassanak a térről és a hatalmas tolongás közepette sokan sebesültek meg. A pánik oly nagy volt, hogy még azok, akik a tér tulsó oldalán álltak, is menekülni igyekeztek, anélkül, hogy tudták volna, tulajdonképpen mi is történt. Egymásról tépték le a ruhát a menekülés izgalmaiban az emberek és a tömegből ilyen kiáltások is hangzóttak:

— Földrengés, meneküljünk!

Az össze-vissza felhangzó kiáltások, segegykérések teljesen felborították a piac rendjét, percek alatt csak szaladó, illetve szaladni akaró férfiakat, asszonyokat és lányokat lehetett látni. A kocsi közben átszáguldott a piacon, egészen a Strada Metianuig, ahol elszakadtak a hárok és a lovak megszabadulva a kocsitól, nyugodtan megálltak. Hosszu ideig tartott, amíg a rendet némileg helyre lehetett állítani. Mire az emberek megnyugodtak,

a piac valóságos csatatérhez hasonlított, vérző emberek, felborított sátrak, összetört edények, tönkretett élelmiszerek hevertek a földön.

Nyomban értesítették a mentőket, akik számos embert részesítettek első segélyben. Súlyosabban csupán ketten sebesültek meg: Mona Elena és Izrael Ferencné piaci elárusítónők, akiket az aradi megyei kórházba szállítottak, ahol orvosi kezelés alá vették őket. Rajtuk kívül súlyosabban megsérült Weillbrunn Anna ujaradi piaci elárusító, akit azonban kocsin hazaszállítottak. A könnyebb sebesültek száma mintegy tizenötre tehető. Mint ahogyan ilyenkor rendszerint megtörténik, a legtöbb sebesülést a pánik okozta. A kocsi csupán a két kórházba szállított elárusítónt gázolta el, a többi sérülés akkor keletkezett, amikor a pánik hangulatban egymást taposták az emberek, hogy a térről elmenekülhessenek. A rendőrség részéről a déli órákban Mangra Vazul rendőrkormányzó szájlt ki a helyszínre, ahol megkezdte a vizsgálatot annak megállapítására, kit terhel a felelősség a történetekért.

A teljes rend a piacon csak a déli órákban állott helyre.

Filmvilág

Kinos esetek Chaplinről

Charlie Chaplinről, minden idők koronázatlan filmkirályáról rendkívül érdekes könyv hagyta el nemrégiben az amerikai sajtót. A könyv „Mi igaz abból, amit Chaplinről beszélnek?” cím alatt jelent meg és a nagy filmkomikus életéről, szerelméről és balszerencséről ír érdekes intimításokat Chaplin egykori titkája Mr. Carlyle T. Robinson, aki könyvének bevezetőjében azt is elárulja, hogy miért vált meg Chaplin szolgálatából. Az ok Sari Maritza, az állítólag magyar származású színésznő volt. Chaplin megtudta, hogy imádottnak egykor gyengéd szálak fűtétek Mr. Carlyle T. Robinsonhoz, a magántitkárához és ezért elbocsátotta Robinsont.

A Chaplinről szóló esetek között a legkínosabb az volt, amikor két év előtt második európai útja során Chaplin lemondta az angol miniszterelnök vacsoráját azzal, hogy a vacsora estjén az expressz Berlinbe kell utaznia. Macdonald ugyanis diszbankettet rendezett Chaplin tiszteletére, amin a nagy komikus nem akart résztvenni, mert szívesebben időzött szállóbeli fejedelmi apartmanjában a szép Sari Maritzával. A kifogás az volt, hogy fél 9 órakor indul az expressz Berlin felé Londonból s azon Charlie tovább utazik. Fél nyolckor kopogtatott be Mr. Robinson — aki könyvében ezt az érdekes esetet részletesen leírja — Chaplin szobájába s megdöbbenéssel látta, hogy kedélyesen vacsoráznak együtt Chaplin, Sari Maritza és Macdonald fia, akit a művész megkért arra, hogy ne árulja el apjának, hogy Londonban maradt. Macdonald fia ugyanis azért jött Chaplinhez, hogy a bankettre kísérelje. Amikor a fiatal Macdonald megígérte, hogy nem szól a miniszterelnöknek, Charlie megölelte őt és meghívta vacsorára.

A kétségbeesett titkár két megoldást ajánlott a kedélyesen vacsorázó társaságnak: mindkettőnek alapfeltétele az volt, hogy a vacsorát abba kell azonnal hagyniok. Az egyik megoldás szerint Chaplin azonnal telefonál az angol miniszterelnöknek és bejelenti, hogy Londonban maradt s elmegy a diszbankettre, a másik szerint pedig azonnal az állomásra hajtat és Berlinbe utazik. Teljes óra hosszat vitatkozott Mr. Robinson Chaplinnel s közben elérkezett a vonatindulás ideje. Robinson telefonált a Liverpool-streeti pályaudvar főnökének, hogy az expressz várja meg Chaplint, majd felnyalabolta a művészt, levitte az uccára, taxiba ültette és kiszállította a pályaudvarra, ahonnan 25 perces késéssel a berlini expressz elindult Berlinbe Chaplinnel és a titkárával.

Mint Hollywoodból jelentik, az itteni filmgyárak négy nagy történelmi filmet dolgoznak. Az egyik filmben Greta Garbo Krisztina svéd királynő szerepét alakítja, míg Marlene Dietrich egy másik filmben Katalin cárnőt játsza. Katherine Hepburn angliai Erzsébet érdekes figuráját viszi filmre és Norma Shearer a tragikus sorsú Marie Antoinette életét játsza el filmben.

Lucy Doraine, az egykor igen népszerű magyar filmszínésznő kártérítési pert indított Douglas Fairbanks ellen, akitől 100.000 dollár kártérítést követel azon az alapon, hogy rágalmozó följelentést tett ellene. A följelentés következtében ugyanis Lucy Dorainet letartóztatták és hónapokig kellett vizsgálati fogságban ülnie.

Buster Keaton, a világhírű filmkomikus legutóbb másodszor esküdött meg második feleségével, anélkül, hogy elvált volna valaha tőle. A népszerű filmsztár ugyanis Mexikóban esküdött brók hűségét második feleségének, mert az első től az USA, törvényei szerint még nem vált el s a mexikói törvények módot adtak ilyen körülmények között is a nősülésre. Legutóbb végre befejeződött első feleségével: Natalie Talmadgeval való válópere s az Egyesült-Államokban is elvette második feleségét, mert a Mexikóban kötött házasságot az amerikai törvények nem ismerik el.

Marlene Dietrich nyolcesztendő kisleánya Heidene a nagy primadonna legközelebbi filmjében főszerepet játszik. A csöppnyi primadonna édesanyjával együtt játszik és egy elveszett kis hercegnő szerepét fogja alakítani.

Elissa Landl nagyszabású regény megírásához fogott hozzá. Az „Ave Caesar” gyönyörű hősnője a negyedik filmsztár, aki regényírónak csapott fel.

SPORT KÖZLÖNY

Olaszország huszmillió lejt fizet a futballbajnokság négy amerikai résztvevőjének

Lassan kialakul a selejtező mérkőzések képe. — Magyarország február 11-ikén játszik Bulgáriával

Ró má b ó l jelentik: A jövő évi futballvilágbajnokság előkészítő bizottsága három szakosztályban teljes erővel dolgozik a torna sikere érdekében. A világbajnokság óriási anyagi befektetéseket igényel, az anyagi kockázat példátlan arányú, de ha a rendezőségnek csak egy kis szerencséje lesz, úgy deficit nélkül megszűnhet a világversenyt. Valószínű, hogy a római stadion szűknek bizonyul, nem tudnak 60.000 nézőnél többet elhelyezni, mert az előjelek szerint, a döntők iránt száz- ezres tömegek érdeklődnek.

Az előmérkőzéseket Turinban, Milánóban, Nápolyban, Firenzében, Bolognában és Triestben rendezik meg és ezektől több jövedelmet remélnek, mint a döntőtől, mert a felsorolt nagy futballközpontok mindenképpen 70.000, sőt ennél több embert lehet elhelyezni. Jellemző a várható kiadások óriási arányaira, hogy csak a tengerentúli négy válogatott — két amerikai, a középeurópai selejtező győztese és az USA csapata — költsége meghaladja a 20 millió lejt.

A FIFA által kijelölt selejtezők részben megkezdődtek, részben a közeljövőben indulnak meg. A svájci-román-jugoszláv csoportban a román-jugoszláv mérkőzés dönti el, hogy melyik két csapat kerül a döntőbe.

Csehszlovákia 2:1-re verte Varsóban a lengyeleket, a reváns Prágában májusban lesz.

Magyarország február 11-én küldi csapatát Szófiába és ha győz, Ausztriával együtt bejut a döntőbe. Bulgária pedig kiesik. Ha a bolgár csapat győzne, úgy még egy revánsmérkőzés is lesz Budapesten.

Olaszország és Görögország márciusban Olaszországban játszik.

A görögök igazán nem lesznek veszélyesek az olaszokra.

A német-francia-luxemburgi csoport küzdelme a németek és franciák luxemburgi játékaival kezdődik március 11-ikén, illetve áprili 15-ikén. A belgák, hollandok és irek között is sikerült a megegyezés. Belgium csapata Írországra megy selejtezőre, az irek pedig Hollandiába. Ebből a csoportból is kettő jut tovább.

Az olasz szövetség a magyarokkal szemben kivételes kedvezményeket ad a magyar válogatott részvételére fejében. A magyar proficsapatok részére ugyanis olyan turamérkőzéseket biztosított, amelyekkel kárpótolhatják magukat játékosaik válogatott szerepléséért.

A bajnokság díjazása rendkívül pazar lesz. A győztes csapat nemcsak a „nemzetek kupáját” nyeri, hanem a csapat tagjai Mussolini aranyplakettjeit is megkapják, azonkívül értékes tiszteletdíjakban is válogathatnak. Díjazni fogják a második és harmadik helyezettet és a vigaszverseny győztesét is.

Összeállították a Ligacsapatokat

Vasárnap a Gloria-CFR váradi csapatot lát vendégül, az AMTE pedig Váradra látogat el, tehát városunk két reprezentatív csapata a szomszédos Váradal két fronton veszi fel a küzdelmet. Ugy a Gloria-CF, mint az AMTE csapatát összeállították, de megtörtént a NAC, illetve a Crisana összeállítása is. A csapatok:

Gloria-CFR: Tanase (Löwenberg)—Husztik, Valentir—Szabó, Faur, Pécskány—Igna, Dobra, Tabac, Marianut, Mercea.

NAC: Dávid—Stettner, Sarkadi—Weichelt, Juhász, Krausz—Glanczmann, Kovács, Rónay, Bodola, Kocsis.

AMTE: Tyukody—Habás, Tóth—Lingurár II., Dvorzsák, Szurdi—Tolán, Szinder I., Gümöry Ruttkay.

Crisana: Püllök—Szabó II., Szabó III.—Szöke, Karlach, Pintye—Csonka, Barátky, Máté, Bonatiu, Muresan.

O Auer vasárnap centert játszik. Az Ujpest vasárnap meccsén a felgyógyult Auer Ricsi a center posztján fog játszani.

O Kikapott az Attila. A francia turát lebonyolító miskolci együttes Marseilleben, az ottani Olympique ellen játszott és 6:2 arányú érzékeny vereséget szenvedett.

Olcsó őszi szünidei utazások a Földközi-tengerre,

az afrikai vonalak legmodernebb gőzseivel.

1933. december 8-tól december 28-ig.

Utvonat: Arad—Hamburg—Rotterdam—Southampton—Lissabon—Ceuta—Malaga—Palma de Mallorca—Genua.

Menetdíj: 18.500 lejt, mely összegben belefoglalják az összes vasúti költség, vizumok, tengeri ut a harmadik (turista) osztályon, elsőrangú ételmezés, ugyancsak az egyes kikötőhelyeken rendezendő gyönyörű kirándulások költségei.

Kedvező alkalom a Földközi-tenger szép környékének kényelmes módon való megismerésére.

Jelentkezések és felvilágosítások

a Hamburg—Amerika Linie S. A. R. képviseleténél:

Künstler vizum- és utazási iroda
Arad, Bul. Regina Maria 24. Telefon: 86.

Tárgyalásokat kezdett a Crisana a Hungáriával, hogy visszavonassa a beadott feljelentést

Nagyváradról jelentik: A Hungária a Magyar Labdarugó Szövetség útján feljelentést tett a Crisana ellen Barátky szerepeltetése miatt. A magyar profiklub a feljelentést arra alapozza, hogy a játékos jogszerint még a Hungária játékos és mint ilyen, illegálisan szerepelteti új klubja meccsein. Érdekes, hogy ennek a ténynek bizonyításaképpen a Hungária egy Brassóban megjelent és a Crisanát hirdető plakátot is csatolt feljelentéséhez, amelyen hatalmas betűkkel hirdetik, hogy a nagyváradai klub csapatában Barátky is játszani fog, sőt fényképe is látható a falragaszon... A Hungária izgatott hangú vezetőségi ülésen határozta el, hogy nem nézheti tovább a Crisana jogsértését és feljelentésében kéri, hogy büntetés terhe mellett tiltsa el a FIFA Barátky szerepeltetését a kérdés rendezéséig.

A Crisana egyik vezetőségi tagja az ügyben a következőképpen nyilatkozott:

— A Crisana tárgyalásokat kezdett a Hungáriával a Barátky-ügy végleges rendezése érdekében. A Crisana öt elsőrendű romániai mérkőzést ajánlott fel a Hungáriának. Válasz még nem érkezett, közben azonban a Hungária megtette ismeretes feljelentését a FIFA-hoz. A Crisana úgy határozott, hogy a kérdéses összeget, amelyet a Hungária követel Barátkyért, egyik külföldi banknál letétbe helyezi. Ezzel a legfelsőbb nemzetközi sportforum esetleges, Barátky játékát letiltó határozatát ellensúlyoznák.

O Vasárnap délelőtt kettős mérkőzés lesz az AMTE-pályán. Vasárnap délelőtt az AMTE-pályán nagy forgalmat fognak lebonyolítani. Kilenc órai kezdettel az USA együttese játszik az AMTE II.-vel. Utána, 11 órakor az AMTE kombinált az Egyetértés kombináltjával veszi fel a küzdelmet, tehát a három csapatban, az USA-ban és a két kombináltban az AMTE összes számbajöhető játékosai szerepelni fognak. Mint érdekességet említjük meg, hogy a mérkőzéseket az AAFAR két jóképű bírója vezeti, ugyanis a 9 órakor kezdődő meccs bírója Weinberger István lesz, míg a másik tréningmérkőzés játékvezetői tisztét Kubick tölti be.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megoldatlan kérdések, amelyek az új pénzügyminiszter intézkedésére várnak

A „tervgazdaság“-gal és a felhajtott monopol-rendszer miatt tönkrement magánvállalatok feltámasztása — Megszűnik a nagy pazarlás

Amint az *Aradi Közlöny* többször megállapította cikkeiben, ártalmas pénzügyi rendszert vezetett be Madgearu Virgil, Romániának most eltávozott pénzügyi diktátora, valamint az elődje, Argetoianu. Ők inkább elmondhatnák önmagukról azt, amit Vaida miniszterelnök meghatározó bucsubeszédében férfias nyíltsággal belsért: „Az én taktikám csődöt mondott, tehát távozom“. Madgearu ezzel elmentésben most is hangoztatja saját rendszerének helyességét és óriási statisztikai felszereléssel igyekezett bebizonyítani utódjának, Bratianu Dinunak, hogy az ő módszere nagy hasznót hozott az országnak. Pedig köztudomású, hogy ennek éppen ellenkezője történt. Nem kellett volna utópisztikus délibábokat kergetni és ezzel megingatni a sok évszázadon át bevált gazdasági rendszer alapjait, nem szabad lett volna divatos jelszavak homokjára építeni az új gazdasági intézményeket. Régen el kellett volna némitani azokat, akik tervgazdaságról és új monopoliumokról szónokoltak.

Az érvényesülésnek és a saját téveszméiknek ezek a mániákusai legújában már a buzamonopoliumot is be akarták vezetni és ez a törekvés azzal a katasztrófális következménnyel járt, hogy a termelők féltek piacra hozni gabonájukat és az, hogy megszűnt a buzaexport. *Miután most megszűnt a gabonamonopolium veszélye, a mai aradi gabonapiacra annyi búzát és kukoricát hoztak be, hogy nem is bírták mind eladni.*

Elsikkadt milliárdok

Bárcsak minden hasonló kísérlet ugyanígy összeomlott volna, akkor az államnak és a lakosságnak nem apadtak volna ki ennyire a gondtalan jólétet biztosító régi jövedelmei. Ezek közé tartozik az ipari szeszgyárak évi két-három milliárd lej szeszadója is, amely csupán Aradon évente több mint háromszáz millió lej biztos bevételt jelentett a kincstárnak. Mi is történt az ipari szeszgyárakkal és a szeszkereskedelem katasztrófális lecsökkenésével? Az, hogy 1927-ben a szeszadót váratlanul felemelték, *líterenkint 25 lejről — 110 lejre*. Ezzel olyan óriási terhet zúdítottak a termelésre és a fogyasztásra, hogy a szeszüzlet ugyszólván máról-holnapra megszűnt. Megálltak a legnagyobb gyárak és négy-ötévi szünetelés után csak tavaly indultak meg újból. *A szünetelés ideje alatt az állam 10—12 milliárd lejt vesztett az elmaradt szeszadói miatt.* Megszüntették a fináncgárdákat is és emiatt elszaporodtak a titkos szeszüzletek, amelyekben gyümölcspálinkát és borpárlatot állítottak elő. A csekély ellenőrzés miatt felburjánzott a kisebb szeszgyáraknál a feketeszesz is. A rájuk kirótt 40—50 millió lejes bírságokat a bíróságok egymásután semmisítették meg, tehát az államnak még ezen a réven sem volt jövedelme. Amikor a kormány meggyőződött ennek a rendszernek káros voltáról, újból feltámasztotta a fináncgárdát, amelyet azonban anyagi eszközök hiányában mostanig sem bírtak kellően megszervezni. A fináncgárda erőlyesen üldözi az adózatlanul forgalombakerülő gyümölcspálinka és bor eladóit, de a bírságok távolról sem pótolhatják az ipari szeszgyáraknál elmaradt állami bevételeket. A pénzügyminiszter évente 900 millió lej szeszadóbévételt állított be a folyó évi állami költségvetésbe és ennyi valószínűleg be fog folyni. De az elveszett milliárdokat a legzseniálisabb pénzügyi diktátor sem bírja visszaszerezni. *Hiába monopolizálták a szesztermelést, annak kincstári jövedelme meg sem közelíti az előző rendszer állami jövedelmét.*

Az erdőkitermelés és a fakereskedelem részbeni monopolizálása miatt szintén rengeteg bevételtől esett el Románia, amiről az *Aradi Közlöny* már több cikkben beszámolt. Amióta megszervezték az autonóm erdőüzemeket, azóta a régi nagy magánvállalatok megszűntek, felszámolnak vagy vegetálnak. *Sokszázezer hivatalnokuk és munkásuk kenyértelenné vált, holott azelőtt jövedelmük elköltése révén az ország egész ipara és kereskedelme jelentős haszonhoz jutott tőlük.* Az exportból befolyó külföldi devizákat is itthon használták fel és azok gyarapították a Nemzeti Bank devizaálladékát, tehát a külföldi adósságokat nem volt nehéz azokkal törleszteni. Az önálló (autonóm) vállalatokat azért állította fel az előző kormány, hogy azoknak jövedelméből simán kielégíthesse a külföldi hitelezőket és ezért *mentesítette is azokat mindenféle adó vagy illeték fizetése alól.* Ennek ellenére a tizenegy önálló (autonóm) ipari és

„A közmunkákra fordítandó minden pénz Arad megyében maradjon,“ — mondta Groza János dr. prefektus az Aradi Közlönynek. — Az utadók felhasználása. — Sürgős intézkedés három járás inségének megszüntetésére

Groza János dr. személyében régi ismert közéleti ember foglalta el tegnap Arad megye prefektusi székét. Az Aradi Közlöny munkatársa pénteken délelőtt felkereste a vármegye új vezetőjét, akivel Arad megye lakosságát igen közelről érintő gazdasági kérdésekről beszélgetett és Groza prefektus a kérdésekre figyelemreméltó válaszokat adott.

— Prefektus urnak is van tudomása arról, hogy a radnai, a halmágyi és a sebesi járás egy részében inség pusztít. Bizonyára szándékozik valamit tenni az ottani lakosság nyomorának enyhítése végett — mondtuk.

— Ugy tudom, hogy az előbbi kormány alatt tervbe vették az inséges vidékek felségítését — válaszolta Groza János dr. prefektus — és én sürgősen intézkedem annak megállapítása végett, hogy vannak-e erre vonatkozó írásbeli kormányutasítások és vajon megkapták-e már a községek vezetői a kilitásba helyezett terményeket, vagy esetleg az azok megvásárlásához szükséges összegeket? Ha ez még nem történt volna meg, akkor intézkedni fogok, hogy a Duca-kormány utaljon ki kukoricát és azt ingyen kapja meg a nélkülöző lakosság.

Munkatársunk ezután szóvá tette, hogy Arad megyében évtizeden át virágzó erdőüzemek, bányák és nagy gyárak működtek, amelyekben a lakosság széles rétegei állandóan dolgozhattak és jól kerestek. Ezek a vállalatok az utóbbi évek alatt tönkrementek, részben szünetelnek.

— Lehet-e valamit tenni, hogy ezen a téren a helyzet megjavuljon? — kérdeztük, amire a prefektus ezt válaszolta:

— Ez a nagy probléma szorosan összefügg a vármegye utépítésének fontos kérdésével, mert annak megoldásával kapcsolatban ez is teljesen rendbehozható. Körösvolai prakszisomból jól ismerem az arad megyei utakat, amelyek, sajnos, elhanyagolt állapotban vannak és némely részen nem is érzik az emberek, hogy csináltatnunk halad-e a kocsijuk... csak mennék és azt se tudják, hogyan jutnak ki az utvesztőből.

kereskedelmi vállalat közül csak néhányan szolgáltatják be jövedelmüket a Nemzeti Banknak, a többiek pedig horribilis bevételük egy részét költségek címén számolják el. A vezetőik fejedelmi fizetéseket huznak, melyeket nem Romániában, hanem a külföldön költik el és ezzel is csökkentik az ország deviza- és valutaálladékát. A CAPS (Autonóm Erdőüzem) már az export legnagyobb részét is magához ragadta, ami újabb katasztrófális veszélyt jelent a nemzeti jövedelem szempontjából.

Szabadversenyt a közszállításoknál!

Ugyanez a megdőbberő rendszer uralkodik az összes közintézmények nyomtatvány-ellátása terén is. A Bucarestiben működő autonóm nyomdávállalat nyilvános versenytagyalás vagy pályázat mellőzésével állandóan sokszáz millió lej értékű nyomtatvány szállítására kapott megbízást és olyan nyomtatványokat is rendeltek meg nála vagonszámra, amelyekből még nagyon sok hever elhasználatlanul. *A pénzügyigazgatóságokhoz a napokban is olyan újabb hatalmas tabellákat küldtek le, amelyekre sokmillió kiadása van a kincstárnak, holott ugyanilyen nyomtatványt alig néhány hónap előtt kaptak a pénzügyigazgatóságok.* Erre az új szállítmányra azonban kistűtötték a felsőbb fórumok, hogy „új típus“.

Remélhetőleg az új pénzügyminiszter erőlyes kézzel megszünteti ezt a pazarló rendszert, amely az országnak kiszámíthatatlan károkat okoz.

— Az egész országban hatalmas összegek folynak be utadóból, — szöjtünk.

— Pontosan meg fogom állapítani, hogy a különböző vármegyei alapokban milyen összegek vannak — mondta a prefektus — és a rendelkezésre álló pénz figyelembevételével fogok javaslatot tenni a felettes fórumnak, hogy mely utakat kell legelsősorban rendbehozni, vagy kiépíteni. Az államépítészeti hivatal vezető főmérnök urral legközelebb tárgyalok erről.

Az utak és hidak építéséhez szükséges összes anyagokat Arad megyében kell beszerezni, mert azt akarom, hogy a közmunkákra fordítandó állami, vagy vármegyei kiadásokat Arad megye lakossága élvezze, annak a pénznek a vármegyében kell maradnia.

— A községi utak elhanyagoltsága szoros összefüggésben áll a demagógia terjedésével is, — folytatta a prefektus. — Ebben a demagóg világban, sajnos, olyan községi bírákat is választanak, akik nem mernek a népnek erőlyes utasításokat adni az utak kijavítására, vagy azoknak kiépítésére.

Végül felhívtuk a prefektus figyelmét a kereskedők és iparosok súlyos sérelmeire, különösen azokra a panaszokra, amelyek az egészségügyi törvény intézkedései miatt lépten-nyomon elhangzanak.

Mint körösvolai, közvetlen tudomásom van ezekről a sérelmekről — mondotta Groza dr. — és én mindig tiltakoztam is az ellen, hogy az egyszerű kiskereskedőknek és kisiparosoknak szintén egészségügyi engedélyeket kell szerelni, hogy foglalkozásukat üzhessék. Mivel ez a rendszer a legfelsőbb fórum intézkedésén alapult, természetesen én egyedül nem változtathatok rajta, mert ez is új központi intézkedést igényel.

A fentiek kivül természetesen még egyéb sérelmek is vannak Arad megye közgazdasági életének, de ezeknek felsorolása nem szorítható bele egyetlen cikk keretébe. Akik közelebbről ismerik dr. Groza prefektus határozottságát, azok jogosan remélik, hogy az ő kijelentéseit a közel jövőben tettek fogják követni.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, NOVEMBER 18.

Bucuresti. 13: Vegyes lemezek. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Rádiózenekar, gyermekzene. 19.15: Rádiózenekar. — 19.30: Bendzsókettős és Ismaescu Klára hűtyművész előadása. 20: Gramofon. 21.45: Solomaneanu Olga énekel. 22.15: Enescu és Menuhin Bach kettős hangversenyét adják elő (lemez). 23: A rádió népzene-kara. — **Budapest I.** 7.45: Torna. Utána: Polydor-Brunswick gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Odeon-Parlophon gramofonlemez. 1: Déli harangzó. 1.05: Szikla-vokálkvartett. 2.30: Bertha István szalonzenekara. 5: A „Rádióélet“ mese-órja. 6: Karácsonyi Margit magyar nótákat énekel Aradi Farkas Sándor cigányzenekara kíséretével. 7: „Zrínyi, a költő Rómában“. Harsányi Zsolt előadása. 7.30: Zenekari hangverseny. 8.30: Mit üzen a rádió. — 9.10: A lett köztársaság 15 éves jubileuma. Ismertető előadás és lett népdalok gramofonlemezen. 9.40: Hírek. 10: Vidám est. **Budapest II.** 8.30: Polydor-Brunswick gramofonlemez. — **Bécs.** 12.30: Paraszttáncok lemezek. 13: Rádiózenekar. 17.20: Citeranégys. 18.20: Gramofon. 20.05: Tokatyan Armand énekel. 22.30: Jótékonyági hangverseny. 23.40: Táncclemezek **Belgrád.** 12: Gramofon. — 13.05: Rádiózenekar. 17: Gramofon. 17.40: Rádiózenekar. 21.20: Hegedűverseny. 22.30: Bosnyákovic Milica népdalokat énekel zenekari kísérettel. 23: Rádiózenekar. Utána: Táncczene. — **Berlin.** 17: Állástanok könnyű zenéje. 21.05—2: Tarkaest a régi Berlinből. Utána táncczene. — **Breslau.** 7.35: Szórakoztató lemezek. 12.30: Gramofon. 12.45: Könnyű zene. 15.10: Gramofon. — 17: Szórakoztató zene. 21.10: Strauss János: „Bécsi vér“. 3 felvonásos operett. Utána: Táncczene Berlinből. — **Kassa.** 12.30: Rádiózenekar. 13.30: Gramofon. 14: Gramofon. 18.30: Paraszttáncok zenekara. — **Milano.** 18.10: Kamarazene. 20.40: Gramofon. 21.45: Háromfelvonásos operett. — **Prága.** 20: A prágai Nemzeti Színház ötvenéves fennállásának ünnepe. Smetana: Libusa, ünnepi opera. Közvetítés a Nemzeti Színházból. — **Róma.** 18.15: Szórakoztató zene. 21.15: Három abruzzói dal szoprán- és basszusoktásban. 21.45: Kaland egy cigánybandával. 22: Operett-közvetítés valamely színházból. — **Varsó.** 13.05: Jazz. 17.55: Operakettősök. 18.15: Wozny orgonaművész játéka. 19.20: Gramofon. 22.15: Chopin: G-moll csellószonáta. Szopránadalok. 23.25: Kávéházi táncczene.

VASÁRNAP, NOVEMBER 19.

Bucuresti. 11.45: Egyházi zene. 12: Szimfonikus lemezek. 13: Gramofon. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Marcu-zenekar. 19.15: Marcu-zenekar. 20.20: Gramofon. 21: Lévy Ilonka énekel a rádiózenekar kíséretével. 21.20: Rádiózenekar. 22.15: Rádiózenekar. — **Budapest I.** 10.15: Hírek. 11: Ref. istentisztelet. 12: Róm.

kath. istentisztelet. 1.25: A Budapesti Hangverseny Zenekar. 3: Columbia gramofonlemez. 4.45: Az 1. honvédelmi vezérőrnagy fuvószenekara. 5.30: Időjárásjelentés. Majd: „Tanácskérés“. Irta: Gárdonyi Géza, Felolvassa és bevezetést mond Fėja Géza. 6: Képek a Fővárosi Operettszínház „Ez kell a gyerekeknek“ című revü. operettjéből. 7: Magyar cimbalomötös. 7.45: „Székelyföld derüje“. Sala Domokos, Előadás gramofonszemlényekkel. 8.30: Bura Sándor és cigányzenekara. 9.15: Hírek, sporteredmények. 9.30: Chován Kálmán-émlékhangverseny. Utána kb. 11.15: Veres Lajos cigányzenekara és Guttenberg György jazz-zenekara, Kalmár Pál énekszámával. — **Bécs.** 12.30: Ájtatosság. 13.10: A bécsi kamarazenekar és Hajós Magda hegedűművész hangversenye. 16.30: A Sedlak-Winkler-négys. 18: Wacek-fuvószenekar. 20: A Freie Typographia daegylet és a bécsi szimfonikusok hangversenye. 21: Népzene Ausztriából. 22.30: Schipper Emil dal- és áriaestje. 23.10: Haupt-zenekar. — **Belgrád.** 12: Könnyű zene. 13.05: Népdalok zenekari kísérettel. 13.30: Rádiózenekar. 16: Népzene lemezek. 16.30: Operett dalok énekekkel. 17: Népzene. 17.30: Dalest. 18: Táncclemezek. 20.40: Dimitrijevic Milán hegedű. 21.30: Dinicski: Na uranku, opera. 22.45: Rádiózenekar xilofonszólvál. 23.55: Cigányzene. — **Berlin.** 17: Lipcse. 18.30: Az ifjú Luther. 19: A szakadatlan reformáció. 20: Königs-wusterhausen. 21.30: Lipcse. Majd éjfélig könnyű lemezek. **Brünn.** 17: Délutáni zene. 18.30: A BrandLtrió Pejacevics trióját játsza. 19: Francia operaáriák és dalok. 20: Prága. 20.20: Rádiózenekar. 21.10: Fadrus énekesnő délszláv népdalokat ad elő. — **Hilversum.** Általános rádió. 21.55: Rádiózenekar Prihoda hegedűművész. **Königsberg.** 7.35—8.50-ig: Kikötői zene. 9: Kath. reggeli ünnep Danzigból. 11: A német Luther-nap istentisztelete. 16.25: Népszerű lemezek. — 19: Telemann-est. 21.35: Operai zenekar. — **Róma.** 18: Hangverseny a római mandolin-négys közreműködésével. 21.45: Ruata Sassoli Ada hárfaművész és Motti Messina Enza szopránénekesnő hangversenye. 23: Táncczene. Svájc! Aleman adó. 18.25: Gramofon. 18.45: Egyházi zene. — 20: Régi német népdalok (alt). 20.20: Rádiózenekar. 22.50: Szórakoztató zene. — **Varsó.** 13.15: A filharmonikusok Schubert-hangversenye. 15.25: Táncclemezek. 16.20: Falusi zenekar. 17.30: Rachmaninov-lemezek. — 19.40: Nagy mesterek rövid művei lemezek. 20.50: Könnyű dalokkal. 23.25: Táncczene a Feminából.

Orvosi tanács!
Ne legénykedj
„OLLA“
nélkül, ne végy
utánzatokat!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk, minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szögig 40 lej. A kiadó hivatali fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely erélyt alakítja nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LAKÁS.

KIADÓ a volt Szabadság-ter közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtérrel kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

Nem lesz üres lakása,
na a kiadó lakásról apróhirdetést tesz közzé az
Aradi Közlöny-ben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

BANATI BANKEGYESÜLETI betétkönyvet vesznek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4294

PERZSA, stiskin, csikó, mormotta. stb. bundák, szőrmebéléses férfi és női kabátok, komplett művekből álló könyv. ár. lexikonok, perzsaszőnyegek, zongorák, szobaberendezések, 12 személyes ezüst evőkészlet, vitrinek, antik szalon, dísz-tárgyak stb. kaphatók SALGONE oltom. üzletében Str. Horia I. (Széchenyi-uca) Neuman-palota.

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

KERESEK silskin csikó és perzsabundákat, férfi és női kabátokat, díszes porcellánokat, ezüst tárgyakat, 6 és 12-es ezüst evőkészleteket, csillár, ebédlő és futószőnyegeket, perzsa - szőnyegeket, szobaberendezéseket, varrógépeket, vitrineket, stb. SALGONÉ bizom fiz. Arad. Str. Horia I. (Széchenyi-u) Neuman-pal.

GYONYORÚ FARAGOTT EBÉDLŐ modern ur szoba, utólk 8500 lejtől, fehér konyhakredenc 800 lej, Singer varrógép 1500, oszillárok 800 tól, zongorák, oltomok 700-tól, antik butorok, festmények, szőnyegek, dísz-tárgyak nagy választékban. — Ezüstöt, aranyat, briliánst, szőnyeg, dísz-tárgyak, zongorát, pianót a legmagasabb napi áron veszünk. Zalogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt tomes vári Zalogház folyóítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISSIO“ biz. üzlet, Bul. Rex. Maria 13., Dacia kávéház mellett. KESZPENZERT MEGVÉSSZÜK minden eladó dolgot.

ARANYAT, EZÜSTÖT készpénzért sürgősen vesznek. COMISSIO Dacia-kávéház mellett.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelo otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL“.

KÖNYVEK

Drasche-Lázár Alfréd: „Az egyenes út“. Ismét olyan könyvet írt Drasche-Lázár Alfréd, amely mindenkihez szól, amely nem fél szembenézni az égető és épp ezért mindnyájunkat érdeklő napi kérdésekkel és amelynek igen nagy sikere kell, hogy legyen. A vas-kos regény az Atheneum kiadásában jelent meg, ára 78 lej. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs: Lepagenál Kolozsvár.

Illa Ehrenburg: „Moszkvai sikátor“. Ehrenburg az orosz irodalom világszerte elismert legértékesebb írója. Legszebb regénye: a „Moszkvai sikátor“ 300 oldalon, fehér papíron most újból kapható 90 lejért Lepagenál: Kolozsvár.

Sinclair Lewis: „Egy modern asszony szíve“. Sinclair Lewis regényének férfisorozatába méltón lép be Ann Vickers, a modern amerikai nő, az új asszony ragyogóan és mélyen megrajzolt figurája. A női írelem és önfeláldozás hatalmas epusza ez a könyv — egy női scrsé, amelyben az örök asszonyi sors tükröződik. A Nobel-díjas író regényalkotása az Atheneum nagy regénysorozatában jelent meg. A 460 oldalas nagyalku, egész vászonkötésű könyv ára 144 lej mindent, vagy Lepagenál: Kolozsvár. Kérje az Atheneum-szenzációk jegyzékét.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget

Felhívás!

Az Aradi Iparos-Otthon vendéglőjére pályázatot hirdetnek. Felkérjük az érdeklődőket, hogy írásbeli ajánlatukat 1933. évi november hó 22-én, szerda déli 12 óráig az Iparos-Otthon hivatali helyiségében leadni sziveskedjenek. Felvilágosítás ugyanott kapható.

Arad, 1933. évi november hó 17.

Az Aradi Iparos-Otthon
Igazgatósága.

4344

FELHÍVÁS!

Varga Sándorné v. Széchenyi-uccai üzletét átvetttem, felhívom a hitelezőket, hogy nálam jelentkezzenek 3 napon belül, különben semmi felelősséget nem vállalok.
Novakovits Magda.

Használt, jó állapotban levő
öntöttvas fürdőkád
megvételre kerestetik.

Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában kerek.

Tiszta, mosott rongyot

gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre.

Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-ter sarkánál, azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

HIRDESSZEN

a 49 éve fennálló

„Aradi Közlöny“-ben!